

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Володимир Гордєєв

**ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ**

Вправи біля станка та заняття посеред зали:
опис танцю «Буянський скакунець», «Крутях»
методичні рекомендації для студентів II курсу ЗВО,
галузі знань 02 Культура і мистецтво,
спеціальності 024 Хореографія

УДК 793.3 (477.81/.82)(075.8)

Г 68

Теорія та методика викладання українського народно-сценічного танцю: заняття біля станка та посеред зали, опис танцю «Буянський скакунець»; «Крутях»: методичні рекомендації для студентів II курсу ЗВО, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 024 Хореографія. Рівне. РДГУ 2023. 62 с.

Розробник:

кандидат мистецтвознавства,
ГОРДЕЄВ ВОЛОДИМИР АНАТОЛІЙОВИЧ,
Рівненський державний гуманітарний університет, доцент кафедри
хореографії

Рецензенти:

кандидат мистецтвознавства, доцент
ПЛАХОТНЮК ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ
Львівський національний університет імені Івана Франка, доцент кафедри
режисури та хореографії

доцент, заслужений діяч мистецтв України,
ЗАМЛИННИЙ ВОЛОДИМИР СВЯТОСЛАВОВИЧ
головний балетмейстер Волинського академічного обласного
українського музично-драматичного театру імені Т. Шевченка.

Методичні рекомендації розраховані для студентів спеціалізації «Народна хореографія» з дисципліни «Теорія та методика викладання українського народно-сценічного танцю». Український танець розглянуто як навчальну дисципліну у ЗВО у контексті методики в закладах освіти та установах культури, запропоновано теоретичний контент та являє собою методичною основою практичного вивчення спеціальних дисциплін кафедри по курсу.

Затверджено на засіданні кафедри (Протокол №09 від 16.11.2022 року)
завідувач кафедри хореографії
(доц. Маркевич Л.А.)

Рекомендовано до друку Навчально- методичною комісією художньо-педагогічного
факультету (Протокол №11 від 25.11.2022 року)
Голова науково-методичної комісії художньо-педагогічного факультету РДГУ
(доц. Власюк О.П)

©Гордєєв В.А., 2023

ВСТУП

Український народно-сценічний танець один з основних дисциплін у вихованні та навчанні студентів кафедри хореографії. Поряд з такими, як мистецтво балетмейстера, народно-сценічний танець, історико-побутовий танець та інші. Український народно-сценічний танець розвиває основні риси та навички балетмейстера.

Данна методична розробка практичних вправ біля станка та на середині зали розрахована для студентів II курсу навчання кафедри хореографії. Викладачі кафедри поставили за мету створити практичні заняття для своїх курсів (I-IV), записати їх і тим самим допомогти студентам у створенні та побудові уроків чи занять біля станка та посеред зали, самостійно в характері українського танцю.

Дана методична розробка продовжує готувати студентів до правильного сприйняття, відтворення рухів, розвитку танцювальності та манери виконання, вивчення регіональних особливостей, багатоплановості, різновидів і жанрів українського танцю.

Слід зауважити, що будуючи заняття обов'язково потрібно враховувати навантаження на різні групи м'язів, зокрема ніг, корпусу – воно має бути рівномірним. Також потрібно чергувати вправи за темпом та характером.

Вправи біля станка з українського народно-сценічного танцю.

Напівприсідання та глибокі присідання (у характері центрального регіону України)

Музичний розмір: 4/4.

Вихідне положення: IV поз. ніг; права рука вздовж корпусу, ліва рука на станку, голова повернута вправо.

Підготовка: 1 такт.

“Раз і два і” - права рука з вихідного положення піднімається до рівня I позиції рук.

“Три і чотири і” - права рука з I позиції відкривається до рівня II позиції.

1 такт:

“Раз і два і” — напівприсідання по VI поз. ніг; права рука закривається через I позицію у положення на пояс.

“Три і чотири” - напівприсідання по VI поз. ніг; права рука закривається через I позицію в II позицію рук.

“і” - I поз. ніг; права рука розвертається долонею донизу, правий лікоть пом’якшується, погляд на пальці правої руки.

2 такт:

Глибоке присідання; права рука опускається вниз, через підготовче положення доводиться до рівня I позиції та відкривається в II позицію рук.

3 такт:

“Раз і два і” - виконується два “припадання” на праву ногу з просуванням вправо від станка. Руки: у дівчат - збираються на грудях (притримуючи намисто), у хлопців - залишаються у II позиції.

“Три” - крок правою ногою вправо.

“і чотири” - виконується “колупалочку” лівою ногою, ставлячи ліву ногу на носок, а потім на каблук. Положення рук у хлопців залишається: права рука заводиться за потилицю, ліва - в положення на пояс.

“і” - піднятися на півпальці правої ноги, ліва нога відводиться вліво до станка. Руки: у дівчат залишаються на грудях, у хлопців — ліва рука з положення на поясі доходить до рівня I позиції та

відкривається в II позицію; права рука з-за потилиці доводиться до рівня III позиції та через верх.

4 такт:

“Раз і два і” виконати два припадання на праву ногу з просуванням вправо від станка. Руки: у дівчат - збираються на грудях (притримуючи намисто), у хлопців - залишаються у II позиції.

“Три і” виконати крок лівою ногою вліво до станка.

“Чотири і” - поставити праву ногу на п’ятку на підлогу на II позицію ніг. Права рука в II позиції, ліва на станку.

5 такт:

“Раз і два і” — напівприсідання по II поз. Ніг. Права рука залишається в II позиції рук.

“Три і чотири і”

6 такт:

“Раз і два і” - глибоке присідання по II позиції ніг. Права рука опускається вниз, через підготовче положення доводиться до рівня I позиції та відкривається в II позицію рук.

“Три і чотири і” — вагу тіла перенести на ліву ногу, права нога носком по підлозі закривається в V позицію попереду лівої ноги. Права рука залишається в II позиції.

7 такт:

“Раз і два і” - напівприсідання по V позиції ніг. Права рука з II позиції доводиться до рівня I позиції та закривається в положення на пояс.

“Три і чотири і” - виконати припадання по V позиції на місці. Права рука з положення на поясі доводиться до рівня I позиції та відкривається в II позицію рук. Корпус на “1 і” - подається трошки вперед, на “2 і” - повертається у вихідне положення.

8 такт:

Глибоке присідання по V позиції ніг. Права рука опускається вниз, через підготовче положення доводиться до рівня I позиції та відкривається в II позицію рук.

Далі вправа виконується з лівої ноги.

**Вправи для розвитку рухливості стопи:
battement tendu, battement tendu jete
(у характері подільського регіону України)**

Музичний розмір: 2/4

Вихідне положення: V позиція ніг (права нога попереду лівої) права рука вздовж корпусу, ліва на станку.

Підготовка: 2 такти.

1 такт:

“Раз і два і” - права рука з вихідного положення піднімається до рівня I позиції рук, і відкривається в II позицію рук.

2 такт:

“Таз і два і” - права рука з II позиції доводиться до рівня I позиції ніг, закривається в положенні на пояс.

1 такт:

“Раз і” — battement tendu правою ногою вперед, права рука залишається у положенні на поясі.

“Два і” - права нога закривається в V поз. попереду лівої. П’ятка лівої ноги відривається від підлоги. Голова повернута вправо.

2 такт:

“Раз і” — battement tendu правою ногою вперед, ліва п’ятка опускається на підлогу. Права рука виводиться до рівня I позиції. Погляд в праву долоню.

“Два і” - права нога, скорочуючи підйом, ставиться на підлогу з носка на каблук. Ліва нога виконує напівприсідання. Права рука з I позиції відкривається в II позицію. Корпус трошки нахиляється вперед.

3 такт:

“Раз і” - права нога, витягуючи підйом, ставиться на підлогу з каблука на носок. Ліва нога вирівнюється в коліні. Корпус рівний.

“Два і” - права нога по принципу *passft par terre* виводиться назад на носок. Права рука з II позиції доводиться до рівня I позиції.

4 такт:

“Раз і” - права нога закривається в V позицію позаду лівої. Права рука закривається в положення на пояс.

“Два” — підйом на півпальці по V позиції, голова нахиляється до лівого плеча.

“і” - п’ятки опускаються на підлогу. Голова вирівнюється.

5 такт:

“Раз і” - battement tendu правою ногою назад, права рука залишається у положенні на пояс.

“Два і” - права нога закривається в V позиції позаду лівої. П’ятка лівої ноги відривається від підлоги. Голова повертається вправо.

6 такт:

“Раз і” - *battement tendu* правою ногою назад. Ліва п’ятка опускається на підлогу. Права рука виводиться до рівня першої позиції. Погляд в праву долоню.

“Два і”^{*} права нога, скорочуючи підйом, ставиться на підлогу з носка на каблук. Ліва нога виконує напівприпадання. Права рука з I позиції відкривається в II позицію. Корпус трошки нахиляється назад.

7 такт:

“Раз і” - права нога, витягуючи підйом, ставиться на підлогу з каблука на носок. Ліва нога вирівнюється в коліні, корпус рівний.

“Два і” - права нога по принципу *passé par terre* виводиться вперед на носок. Права рука з другої позиції доводиться до рівня I позиції.

8 такт:

“Раз і” - права нога закривається в V позицію попереду лівої. Права рука закривається в положення на пояс.

“Два” - підйом на півпальці по V позиції ніг. Голова нахиляється до лівого плеча.

“і” - п’ятки опускаються на підлогу, голова вирівнюється.

9 такт:

“Раз і” - *battement tendu* правою ногою в праву сторону. Права рука залишається в положенні на поясі.

“Два і”[^]- права нога переводиться з носка на каблук. Ліва нога виконує неповне присідання у виворітному положенні. Корпус нахиляється через правий бік.

10 такт:

“Раз і” - права нога переводиться з каблука на носок у виворітному положенні. Ліва нога вирівнюється. Корпус рівний.

“Два і” - права нога закривається в V позицію попереду лівої ноги.

11 такт:

Pas de baskue з правої ноги вправо. Руки заводяться вліво, голова супроводжує погляд руки. Руки: долоні опущені донизу, нижче I позиції рук, руки паралельно одна одній від ліктя.

12 такт:

Pas de baskue з лівої ноги вліво. Руки заводяться вправо, голова супроводжує поглядом руки.

13 такт:

“Раз і” - *battement tendu* правою ногою в праву сторону. Права рука залишається в положенні на поясі.

“Два і” - права нога переводиться з носка на каблук. Ліва нога виконує неповне присідання у виворітному положенні. Корпус нахиляється через правий бік.

14 такт:

“Раз і” — права нога переводиться з каблука на носок у виворітному положенні. Ліва нога вирівнюється. Корпус рівний.

“Два і” - права нога закривається в V позицію позаду лівої ноги.

15 такт:

“Раз і” - зіскок по IV позиції ніг в точку № 2 (в діагональне положення). Обидві руки заводяться вліво, голова супроводжує поглядом руки.

Руки: долоні опущені донизу, нижче I позиції рук, руки паралельно одна одній від ліктя.

“Два і зіскок по IV позиції в точку № 8 (в діагональне положення). Обидві руки заводяться вправо, голова супроводжує поглядом руки.

Руки: долоні опущені донизу нижче I позиції рук. Руки паралельно одна одній від ліктя.

16 такт:

“Раз і” — зіскок на ліву ногу у виворотне положення. Ліва нога знаходиться в неповному присіданні. Права нога знаходиться перед лівою зі скороченою стопою на рівні щиколотки лівої ноги. Обидві ноги у виворітному положенні.

“Два і” - ліва нога, випрямлюючись, піднімає п'ятку. Права нога опускається попереду лівої в V позицію ніг.

Battement tendu jete **(як продовження battement tendu)**

17 такт:

“Раз і” - battement tendu jete правою ногою вперед. Ліва п'ятка одночасно з роботою правої ноги опускається на підлогу. Права рука доводиться до положення I позиції рук.

“Два і” - права нога повертається в V позицію ніг, ліва п'ятка одночасно з роботою правої ноги відокремлюється від підлоги. Права рука відкривається до рівня II позиції.

18 такт:

“Раз і” - battement tendu jete правою ногою вперед, ліва п'ятка одночасно з роботою правої ноги опускається на підлогу. Права рука залишається в II позиції.

“Два” - права нога повертається в V позицію ніг, вага тіла переводиться на праву ногу. Ліва нога відокремлюється від підлоги і піднімається до рівня щиколотки правої ноги позаду неї.

“і” - права нога в рівному положенні піднімається на півпальці. Ліва нога в рівному положенні виводиться вліво на висоту 25-30°.

19 такт:

Ліва нога закривається попереду правої. Виконується два “припадання” на ліву ногу. Права рука з II позиції через I позицію закривається в положенні на пояс.

20 такт:

“Раз і” - зіскок на ліву ногу у виворітному положенні. Ліва нога в неповному присіданні. Права нога у виворітному положенні знаходиться біля щиколотки лівої ноги.

“Два і” - ліва нога випрямляється піднімаючи п'ятку. Права нога переводиться вперед і ставиться в V позицію ніг попереду лівої ноги.

21 такт:

“Раз і”-battement tendu jete правою ногою вправо. П'ятка лівої ноги одночасно з роботою правої ноги ставиться на підлогу.

“Два і” - права нога закривається в V позицію ніг позаду лівої ноги, п'ятка лівої ноги одночасно з роботою правої ноги відокремлюється від підлоги.

22 такти:

“Раз і” - battement tendu jete правою ногою вправо. П'ятка лівої ноги одночасно з роботою правої ноги ставиться на підлогу.

“Два і” - права нога закривається в V позицію ніг попереду лівої ноги, п'ятка лівої ноги одночасно з роботою правої відокремлюється від підлоги. Рука з положення на поясі доводиться до I позиції рук та відкривається в II позицію.

23 такт:

“Раз і” - зіскок по IV позицію в точку № 2 (в діагональне положення). Обидві руки заводяться вліво, голова супроводжує поглядом руки. Руки: долоні опущені донизу, нижче I позиції рук, руки паралельно одна одній від ліктя.

“Два і” - зіскок по IV позиції в точку № 8 (в діагональне положення). Обидві руки заводяться вправо, голова супроводжує поглядом руки.

Руки: долоні опущені донизу нижче I позиції рук. Руки паралельно одна одній від ліктя.

24 такт:

“Раз і” - зіскок на ліву ногу у виворітне положення. Ліва нога знаходиться в неповному присіданні. Права нога знаходиться перед лівою зі скорченою стопою на рівні щиколотки лівої ноги. Обидві ноги у виворітному положенні.

“Два і” - ліва нога випрямляючись піднімає п’ятку. Права нога опускається позаду лівої в V позицію ніг.

25 такт:

“Раз і” - *battement tendu jete* правою ногою назад. П’ятка лівої ноги опускається на підлогу. Права рука відкривається в I позицію рук.

“Два і” - права нога закривається в V позицію ніг позаду лівої ноги. П’ятка лівої ноги відривається від підлоги. Рука з I позиції відкривається в II позицію рук.

26 такт:

“Раз і” - *battement tendu jete* правою ногою назад. П’ятка лівої ноги опускається на підлогу.

“Два і” - права нога закривається в V позицію ніг позаду лівої ноги. П’ятка лівої ноги відривається від підлоги. Права рука залишається в II позиції рук.

27 такт:

“Раз і” - *battement tendu jete* правою ногою назад. П’ятка лівої ноги залишається на підлозі.

“Два і” - через *passtt par terre* права нога виводиться вперед.

28 такт:

“Раз і” - права нога закривається в V позицію ніг попереду лівої ноги. П’ятка лівої ноги одночасно з роботою правої ноги відокремлюється від підлоги.

“Два і” - п’ятка лівої ноги ставиться на підлогу у в V позицію позаду правої ноги. Права рука через I позицію закривається в положення на пояс.

29 такт:

“Раз і” - *battement tendu jete* правою ногою в праву сторону. П’ятка лівої ноги одночасно з роботою правої ноги ставиться на підлогу.

“Два і” - права нога закривається в V позицію ніг позаду лівої ноги, п’ятка лівої ноги одночасно з роботою правої ноги відокремлюється від підлоги.

30 такт:

“Раз і” - *battement tendu jete* правою ногою в праву сторону. П’ятка лівої ноги одночасно з роботою правої ноги ставиться на підлогу.

“Два і” - права нога закривається в V позицію ніг попереду лівої ноги. П’ятка лівої ноги одночасно з роботою правої відокремлюється від підлоги. Рука з положення на поясі доводиться до I позиції рук і відкривається в II позицію.

31 такт:

Pas de baskue з правої ноги вправо, руки заводяться вліво, голова супроводжує поглядом руки. Руки: долоні опущені донизу, нижче I позиції рук, руки паралельно одна одній від ліктя.

32 такт:

“Раз і” - крок лівою ногою вліво до станка. Ліва рука кладеться на станок, права - виводиться вправо долонею донизу, центр тяжіння переводиться на ліву ногу, права нога залишається в правій стороні і ставиться на носок.

“Два і” - права нога закривається в V позицію ніг попереду лівої ноги. Права рука приводиться в підготовче положення.
Далі вправа виконується з лівої ноги.

Rond de jamb par terre. Pond de pied par terre (у характері гуцульського танцю)

Музичний розмір: 2/4.

Вихідне положення: Vпозиція ніг, права нога попереду лівої ноги. Права рука у підготовчому положенні.

Підготовка: 4 такти.

1-2 такт:

Пауза - музичний вступ.

3 такт:

“Раз і” - права рука з підготовчого положення піднімається до рівня I позиції рук.

“Два і” - права рука з I позиції рук відкривається до положення II позиції рук.

4 такт:

“Раз і” - права рука з II позиції закривається до рівня I позиції, права нога по принципу *battement tendu* відкривається вправо.

“Два” - права рука: у дівчат з I позиції закривається до плеча, тримаючись великим пальцем за пройми кептаря, лікоть відведений вправо; у хлопців з I позиції закривається до рівня поясу, тримаючись всією долонею за край кептаря.

Права нога закривається і прижимається п'яткою до рівня щиколотки лівої ноги позаду.

“і” - пауза.

1 такт:

Права нога стопою обіймає ліву ногу, опускається на пальці потім на зовнішнє ребро стопи правої ноги та скошеним підйомом виводиться в положення натягнутої ноги навхрест лівої ноги. П'ятка відривається від підлоги і направляється від доверху у виворітному положенні.

Голова обличчям повертається ліворуч за правою ногою.

Руки залишаються у вихідному положенні, корпус рівний.

2 такт:

“Раз і” — *demi rond* правою ногою до сторони, голова, обличчям супроводжуючи роботу правої ноги, повертається праворуч.

“Два” -права нога закривається до щиколотки лівої ноги позаду неї.

“і” - пауза.

3 такт:

Права нога стопою обіймає ліву ногу, опускається на пальці, потім на зовнішнє ребро стопи правої ноги та скошеним підйомом виводиться в положенні натягнутої ноги навхрест лівої ноги. П'ятка відривається від підлоги і направляється доверху у виворітному положенні.

Голова обличчям повертається ліворуч за правою ногою.

4 такт:

“Раз і” - *demi rond* правою ногою до сторони, голова, обличчям супроводжуючи роботу правої ноги, повертається праворуч.

“Два” - права нога закривається в I позицію ніг по принципу *battement tendu*.

“і” - через п'ятки ноги закриваються в VI позицію.

5 такт:

“Раз” - крок правою ногою праворуч. Права рука піднімається догори долонею вперед та відводиться праворуч від себе.

“і” - ліва нога робить крок до правої ноги і ставиться в VI позицію. Права рука залишається у попередньому положенні. Ліва рука закривається: у дівчат за пройми кептаря, у хлопців - за край кептаря.

“Два” - крок лівою ногою ліворуч. Права рука долонею вперед відводиться ліворуч до себе.

“і” - крок правою ногою до лівої ноги у VI позицію.

6 такт:

“Раз” - крок правою ногою праворуч. Права рука з гори опускається до рівня II позиції.

“і” - крок лівою ногою до правої ноги в VI позицію.

“Два” - крок лівою ногою ліворуч у виворітне положення. Права рука з II позиції закривається до рівня I позиції рук. Права нога п'яткою повертається в виворітне положення та піднімається на носок.

“і” - права нога підводиться до щиколотки лівої ноги позаду неї. Рука з I позиції: у дівчат закривається за пройми кептаря, у хлопців - закривається за край кептаря. Ліва рука кладеться на палку.

7 такт:

Права нога стопою обхвачує ліву ногу, опускається на пальці, потім на зовнішнє ребро стопи та скошеним підйомом виводиться в положення натягнутої ноги навхрест лівої ноги. П'ятка відривається від підлоги і направляєтся доверху у виворітному положенні. Голова обличчям повертається ліворуч за правою ногою.

8 такт:

“Раз і два” - *grand rond de jambe par terre* правою ногою, голова обличчям повертається праворуч.

“і” - права нога у виворітному положенні п'яткою приводиться до щиколотки лівої ноги позаду неї.

9 такт:

Права нога стопою обіймає ліву ногу, опускається на пальці, потім на зовнішнє ребро стопи та скошеним підйомом виводиться в положення на каблук навхрест лівої ноги. Голова обличчям повертається ліворуч за правою ногою.

10 такт:

“Раз і” - *rond de pied demi rond* правою ногою до сторони, голова обличчям, супроводжуючи роботу правої ноги, повертається праворуч.

“Два” - права нога закривається до щиколотки лівої ноги позаду неї.

“і” - пауза.

11 такт:

Права нога стопою обіймає ліву ногу, опускається на пальці, потім на зовнішнє ребро стопи та скошеним підйомом виводиться в положення на каблук навхрест лівої ноги. Голова обличчям повертається ліворуч за правою ногою.

12 такт:

“Раз і” - *rond de pied demi rond* правою ногою до сторони, голова обличчям, супроводжуючи роботу правої ноги, повертається праворуч.

“Два” - права нога закривається у виворітному положенні до щиколотки лівої ноги п'яткою, позаду неї.

“і” — права нога ставиться на підлогу, ліва нога у виворітному положенні з зігнутим коліном притуляється до щиколотки правої ноги попереду неї.

13 такт:

“Раз” - перескок на ліву ногу навхрест правої ноги, корпус повертається праворуч в точку №2.

“і” — перескок на праву ногу, ліва нога у виворітному положенні притуляється носком до щиколотки правої ноги попереду неї. Корпус повертається в положення *anfas*.

“Два” - перескок на ліву ногу вліво, права нога у виворітному положенні зігнута в коліні знаходиться попереду лівої ноги.

“і” - перескок на праву ногу у виворітному положенні у точку № 8, ліва нога у виворітному положенні і зігнута в коліні притуляється до щиколотки правої ноги позаду неї. Руки у дівчат тримаються за пройми кептаря, у хлопців - за край кептаря.

14 такт:

“Раз” - перескок на ліву ногу, права нога у виворітному положенні з зігнутим коліном знаходиться біля лівої ноги попереду неї.

“і” - перескок на праву ногу вправо, ліва нога у виворітному положенні, зігнута в коліні знаходиться ліворуч від правої ноги. Корпус розвертається в положення *anfas*.

“Два” - крок лівою ногою вперед, ліва рука кладеться на станок.

“і” - права нога у виворітному положенні, п'ятка приєднується до щиколотки лівої ноги позаду неї.

15 такт:

Права нога стопою обіймає ліву ногу, опускається на пальці, потім - на зовнішнє ребро стопи та скошеним підйомом виводиться в положення не каблук навхрест лівої ноги. Голова обличчям повертається ліворуч за правою ногою.

16 такт:

“Раз і два” - *grand rond de pied par terre* правою ногою. Голова обличчям повертається праворуч.

“і” - права нога у виворітному положенні зігнута в коліні п'яткою приєднується до щиколотки лівої ноги позаду неї.

Далі вправа виконується з лівої ноги.

Battement fondu

(у характері центрального регіону України)

Музичний розмір: 4/4.

Вихідне положення: V позиція ніг, права нога попереду лівої, права рука в підготовчому положенні. Голова обличчям в центр зали, праворуч.

Підготовка: 1 такт.

“Раз і два” - музичний вступ.

“Три і” - права рука з підготовчого положення доводиться до рівня I позиції рук.

“Чотири і” - права рука з I позиції відкривається до рівня II позиції рук. Права нога відкривається вправо на висоту 45° над підлогою. Голова обличчям повертається *anfas*.

1 такт:

“Раз і два і” - права нога, згинаючись у коліні, підводиться носком до щиколотки лівої ноги попереду неї. Ліва нога одночасно з правою згинається у коліні.

“Три і чотири і” - права нога, випрямляючись у коліні, виводиться вперед на висоту 45°. Ліва нога одночасно вирівнюється в коліні. Голова обличчям повертається в центр зали.

2 такт:

“Раз і два і” - права нога, згинаючись у коліні, підводиться носком до щиколотки лівої ноги попереду неї. В цей момент коліно правої ноги відводиться в сторону. Ліва нога одночасно з правою згинається в коліні.

“Три і чотири і” - права нога, випрямляючись у коліні, виводиться вправо на висоту 45° у виворітному положенні. Ліва нога одночасно вирівнюється в коліні. Голова обличчям повертається *anfas*.

3 такт:

“Раз і два і” — права нога, згинаючись у коліні підводиться п’яткою до щиколотки лівої ноги позаду неї. В цей момент коліно правої ноги відводиться в сторону. Ліва нога одночасно з правою згинається у коліні.

“Три і чотири” — права нога, випрямляючись у коліні, виводиться назад на висоту 45° у виворітному положенні. Одночасно ліва нога вирівнюється в коліні. Голова обличчям повертається в центр зали.

“і” — ліва нога піднімається на півпальці та одночасно з правою ногою і розвертається до положення *ecarte* назад правою ногою. Голова повертається до лівого плеча.

4 такт:

“Раз” - крок правою ногою по діагоналі назад вправо.

“і” - переступання на ліву ногу позаду правої ноги біля неї.

“Два” - переступання на праву ногу попереду лівої ноги біля неї по III позиції ніг. Руки у дівчат на грудях притримують намисто, а хлопці тримають руки на поясі.

“і” - корпус розвертається в положення *anfas*. Ліва нога виводиться вперед на висоту 25-30°. П’ятка правої ноги подається назад.

“Три і” - права нога, згинаючись у коліні, підводиться п’яткою до щиколотки лівої ноги позаду неї. В цей момент коліно правої ноги відводиться в сторону. Ліва нога одночасно з правою згинається у коліні. Ліва рука кладеться на станок. Права рука відкривається до рівня I позиції рук. Голова нахилена до лівого плеча, погляд у праву долоню.

“Чотири і” - права нога, випрямляючись у коліні, виводиться вправо на висоту 45° у виворітному положенні. Ліва нога одночасно вирівнюється в коліні. Рука з I позиції відкривається до рівня II позиції. Голова повертається і центр зали.

5 такт:

“Раз і” - права нога, згинаючись у коліні, підводиться носком до щиколотки лівої ноги попереду неї. Ліва нога одночасно з правою згинається у коліні.

“Два і” - права нога, випрямляючись у коліні, виводиться вперед на висоту 45°. Ліва нога одночасно вирівнюється в коліні. Голова обличчям повертається в центр зали.

“Три і” - права нога, згинаючись в коліні, підводиться носком до щиколотки лівої ноги попереду неї. В цей момент коліно правої ноги відводиться в сторону. Ліва нога одночасно з правою згинається у коліні.

“Чотири і” - права нога закривається в V позицію ніг попереду лівої ноги. Коліна обох ніг випрямляються.

6 такт:

“Раз і” - ліва нога робить крок навхрест правої ноги попереду неї. Праве плече подається вперед. Руки: у дівчат руки по принципу IV *arabesk*, у хлопців права рука закривається через I позицію на пояс, ліва рука в III позиції за головою. Голова обличчям повернута до правого плеча.

“Два і” — виконується рух “голубець” на праву ногу в напрямку *ecarte* вперед.

“Три і чотири і” - виконується рух “упадання” два рази на праву ногу з відходом до станка по діагоналі. Руки у дівчат і хлопців закриваються на пояс.

7 такт:

“Раз і” - права нога, згинаючись в коліні, підводиться носком до щиколотки лівої ноги попереду неї. Ліва нога одночасно з правою згинається у коліні.

“Два і” - права нога, випрямляючись у коліні, виводиться вперед на висоту 45°. Ліва нога одночасно вирівнюється в коліні. Голова обличчям повертається в центр зали.

“Три і чотири і” - виконується рух “тинок” з правої ноги від станка вправо. Голова обличчям повернута вперед.

8 такт:

“Раз і два і” - виконується рух “тинок” з лівої ноги до станка вліво. Голова залишається в попередньому положенні.

“ Три і” - права нога, згинаючись в коліні, підводиться носком до щиколотки лівої ноги попереду неї. Ліва нога одночасно з правою згинається у коліні.

и» “Чотири і” - права нога, випрямляючись в коліні, виводиться вправо на висоту 45° у виворотному положенні. Ліва нога одночасно вирівнюється в коліні. Голова обличчям повертається anfas.

Далі вправа виконується з лівої ноги.

Вправа на вистукування (у характері закарпатського танцю “Дубоганець”)

Музичний розмір: 2/4.

Вихідне положення: VI позиція ніг, права рука вздовж корпусу, голова anfas.

Підготовка: 2 такти.

1 такт: пауза.

2 такт: права рука в рівному положенні відхиляється від корпусу вправо.

1 такт:

“Раз і” - удар правою ногою, корпус перехиляється через правий бік.

“Два” - удар лівою ногою біля правої ноги, корпус вирівнюється.

“і” — удар правою ногою, корпус перехиляється через правий бік.

2 такт:

“Раз” - пауза.

“і” - удар лівою ногою біля правої ноги, корпус вирівнюється.

“Два і” - удар правою ногою, корпус перехиляється через правий бік.

3 такт:

“Раз і” - удар лівою ногою, корпус перехиляється через лівий бік.

“Два” - удар правою ногою біля лівої ноги, корпус вирівнюється.

“і” - удар лівою ногою, корпус перехиляється через лівий бік.

4 такт:

“Раз” - пауза.

“і” - удар правою ногою біля лівої ноги, корпус вирівнюється.

“Два і” - удар лівою ногою, корпус перехиляється через лівий бік.

5 такт:

“Раз і”-удар правою ногою, корпус перехиляється через правий бік.

“Два” - удар лівою ногою біля правої ноги, корпус вирівнюється.

“і” - удар правою ногою, корпус перехиляється через правий бік.

6 такт:

“Раз” - пауза.

“і” - удар лівою ногою біля правої ноги, корпус вирівнюється.

“Два і”-удар правою ногою, корпус перехиляється через правий бік.

7 такт:

“Раз” - права нога ставиться попереду лівої ноги у виворітному положенні на подушечку ступні.

“і” - ліва нога ставиться позаду правої ноги у виворітному положенні на подушечку ступні. П'ятки обох ніг сильно підняті над підлогою, коліна розвернуті в сторони і знаходяться в неповному присіданні.

“Два” - права нога в завернутому положенні ставиться на подушечку стопи в праву сторону від корпусу, зберігаючи неповне присідання.

“і” -ліва нога в завернутому положенні ставиться на подушечку стопи в ліву сторону відносно корпусу, зберігаючи неповне присідання. Обидва коліна в завернутому положенні та знаходяться разом. Права рука закривається через І позицію на пояс.

8 такт:

“Раз” - пауза.

“і” - підскок, в цей момент обидві ноги ударяються одна об одну, коліна обох ніг вирівнюються. Зіскок на ліву ногу, права нога в зігнутому положенні знаходиться попереду лівої ноги. Коліна обох ніг у виворітному положенні. Стопа правої ноги скорочена.

“Два” - удар правою ногою попереду лівої ноги. Коліна обох ніг вирівнюються.

“і” - пауза.

9 такт:

“Раз і” - удар лівою ногою, корпус перехиляється через лівий бік. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

“Два”-удар правою ногою біля лівої ноги, корпус вирівнюється. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

“і” - удар лівою ногою, корпус перехиляється через лівий бік.

Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

10 такт:

“Раз” - пауза.

“і” - удар правою ногою біля лівої ноги, корпус вирівнюється. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

“Два і” - удар лівою ногою, корпус перехиляється через лівий бік. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

11 такт:

“Раз і”-удар правою ногою, корпус перехиляється через правий бік. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

“Два” - удар лівою ногою біля правої ноги, корпус вирівнюється. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

“і” - удар правою ногою, корпус перехиляється через правий бік. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

12 такт:

“Раз” - пауза.

“і” - удар лівою ногою біля правої ноги, корпус вирівнюється. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

“Два і” - удар правою ногою, корпус перехиляється через правий бік. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

13 такт:

“Раз і” - удар лівою ногою, корпус перехиляється через лівий бік. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

“Два” - удар правою ногою біля лівої ноги, корпус вирівнюється. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

“і” - удар лівою ногою, корпус перехиляється через лівий бік. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

14 такт:

“Раз” - пауза.

“і” - удар правою ногою біля лівої ноги, корпус вирівнюється. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

“Два і” - удар лівою ногою, корпус перехиляється через лівий бік. Руки виконують хлопок у долоні перед корпусом.

15 такт:

“Раз” - права нога ставиться попереду лівої ноги у виворітному положенні на подушечку ступні.

“і” - ліва нога ставиться позаду правої ноги у виворітному положенні на подушечку ступні. П'ятки обох ніг сильно підняті над підлогою, коліна розвернуті в сторони і знаходяться в неповному присіданні.

“Два” - права нога в завернутому положенні ставиться на подушечку стопи в праву сторону від корпусу, зберігаючи неповне присідання.

“і” - ліва нога в завернутому положенні ставиться на подушечку стопи в ліву сторону відносно корпусу, зберігаючи неповне присідання. Обидва коліна в завернутому положенні та знаходяться разом. Права рука закривається через I позицію на пояс.

16 такт:

“Раз” - пауза.

“і” - підскок, в цей момент обидві ноги ударяються одна об одну, коліна обох ніг вирівнюються. Зіскок на ліву ногу, права нога в зігнутому положенні знаходиться попереду лівої ноги. Коліна обох ніг у виворітному положенні. Стопа правої ноги скорочена.

“Два” - удар правою ногою попереду лівої ноги. Коліна обох ніг вирівнюються.

“і” - пауза.

Далі вправа виконується з лівої ноги.

Battement developpe та relevelement (у характері центрального регіону України)

Музичний розмір: 3/4.

Вихідне положення: III позиція ніг, права рука в підготовчому положенні (вздовж корпусу). Голова обличчям повернута в центр зали.

Підготовка: 4 такти:

1-2 такт: музичний вступ.

3 такт: права рука трошки відводиться праворуч від корпусу.

4 такт: права рука повертається у вихідне положення.

1 такт:

Права нога у виворітному положенні виконує battement developpe вперед на 90°. Права рука з підготовчого положення доводиться до рівня I позиції та відкривається в II позицію рук. Голова поглядом супроводжує роботу правої руки.

2 такт:

Права нога ставиться на носок та по принципу *battement tendu* приводиться у вихідне положення ніг.

3 такт:

Права нога виконує *grand rond de jambe par terre*.

4 такт:

Ліва нога виконує крок вперед. Права нога закривається в III позицію ніг позаду лівої ноги. Права рука з II позиції доводиться до рівня I позиції рук та закривається у положення руки на пояс.

5 такт:

Права нога у виворітному положенні виконує *battement developpe* назад на 90°. Права рука з положення на поясі доводиться до рівня I позиції рук та відкривається в II позицію рук.

6 такт:

Права нога ставиться на носок та по принципу *battement tendu* приводиться у III позицію ніг позаду лівої ноги.

7 такт:

Правою ногою виконується *battement relevent* в правий бік. Рука залишається в II позиції рук.

8 такт:

Права нога, згинаючись у коліні, носком через *passft par terre* (по принципу *retire*) ставиться в III позицію попереду лівої ноги.

9 такт:

Підняття на півпальці двома ногами.

10 такт:

Напівповорот вліво обличчям до палки. Права рука з II позиції доводиться до рівня I позиції та закривається в положення на пояс. Ліва рука в положенні на пояс.

11 такт:

Ліва нога у виворітному положенні виконує *battement developpe* вперед на 90°. Ліва рука з положення на поясі доводиться до рівня I позиції та відкривається в II позицію рук. Голова поглядом супроводжує роботу лівої руки.

12 такт:

Ліва нога ставиться на носок та по принципу *battement tendu* приводиться у III позицію ніг попереду правої ноги. Ліва рука залишається в II позиції рук.

13 такт:

Лівою ногою виконується *battement relevent* в лівий бік.

14 такт:

Ліва нога, згинаючись у коліні носком через *passee par terre* (по принципу *retire*) ставиться в III позицію ніг, позаду правої ноги.

15 такт:

Підняття на півпальці двома ногами.

16 такт:

На півповорот вліво від палки. Ліва рука з II позиції доводиться до рівня I позиції та закривається в положення на пояс. Права рука з палки також закривається в положення на пояс.

17 такт:

Права нога у виворітному положенні виконує *battement developpe* назад на 90°. Права рука з положення на поясі доводиться до рівня I позиції рук та відкривається в II позицію рук.

18 такт:

Права нога ставиться на носок та по принципу *battement tendu* приводиться у III позицію ніг позаду лівої ноги.

19 такт:

Ліва нога виконує *grand rond de jambe par terre*.

20 такт:

Правою ногою виконує крок вперед. Ліва нога закривається в III позицію ніг позаду правої ноги. Права рука з II позиції рук доводиться до рівня I позиції рук та закривається у положенні руки на пояс.

21 такт:

Права нога у виворітному положенні виконує *battement developpe* вперед на 90°. Права рука з положення на поясі доводиться до рівня I позиції та відкривається в I позицію рук.

22 такт:

Права нога ставиться на носок та по принципу *battement tendu* приводиться у III позицію ніг попереду лівої ноги.

23 такт:

Правою ногою виконується *battement relevent* в правий бік. Рука залишається в II позиції.

24 такт:

Права нога, згинаючись у коліні, носком через *pas de* (по принципу *retire*) ставиться в III позицію позаду лівої ноги.

25 такт:

Підняття на півпальці двома ногами.

26 такт:

На півповорот вправо від палки. Права рука з II позиції рук доводиться до рівня I позиції та закривається у положення на пояс. Ліва рука з палки також закривається в положення на пояс.

27 такт:

Ліва нога у виворітному положенні виконує *battement developpe* назад на 90°. Права рука з положення на поясі доводиться до рівня I позиції рук та відкривається в II позицію рук.

28 такт:

Ліва нога ставиться на носок та по принципу *battement tendu* приводиться в III позицію ніг позаду правої ноги.

29 такт:

Лівою ногою виконується *battement relevent* в лівий бік. Рука залишається в II позиції рук.

30 такт:

Ліва нога, згинаючись у коліні, носком через *pas de terre* ставиться в III позицію попереду правої ноги.

31 такт:

Підняття на півпальці двома ногами.

32 такт:

На півповорот в праву сторону обличчям до палки. Ліва рука з II позиції рук, доводиться до рівня I позиції рук і закривається в положення на пояс. Права рука також закривається в положення на пояс.

Далі вправа виконується з лівої ноги.

Grand battement jete

(в характері закарпатського танцю “Березнянка”)

Музичний розмір: 2/4.

Вихідне положення: III позиція ніг, права нога попереду. Права рука у підготовчому положенні. Голова обличчям повернута в центр зали.

Підготовка: 4 такти.

1-2 такт: музичний вступ.

3 такт: права рука з підготовчого положення доходить до рівня першої позиції.

4 такт: права рука з I позиції відкривається в II позицію рук.

1-2 такт:

Виконується правою ногою два grand battement jete вперед.

3 такт:

Виконується рівною правою ногою ріке попереду корпусу. Одночасно на лівій нозі виконується невеликий підскок. Права нога після ріке закривається у вільну I позицію ніг. Права рука з II позиції піднімається вгору долонею вперед. В момент ріке права долоня виконує потрясування.

4 такт:

Виконується рівною лівою ногою ріке попереду корпусу. Одночасно на правій нозі виконується невеликий підскок. Ліва нога після ріке закривається в III позицію попереду правої ноги. Права рука продовжує похитуватися.

5-6 такт:

Виконується правою ногою два grand battement jete назад. Права рука з попереднього положення розкривається в II позицію рук.

7 такт:

Зіскок і підскок на правій нозі. Ліва нога одночасно виводиться невиворітно на каблук вперед, згинаючись в коліні, носком доводиться до коліна правої ноги та ставиться поруч з правою ногою у VI позиції ніг. Права рука з II позиції доводиться до рівня I позиції та закривається в положення на пояс.

8 такт:

Зіскок і підскок на лівій нозі. Права нога одночасно виводиться невиворітно на каблук вперед. Згинаючись у коліні, права нога носком доводиться до коліна лівої ноги та ставиться по III позиції попереду лівої. Права рука залишається в положенні на поясі.

9 такт:

Grand battement jete правою ногою в праву сторону. Права нога закривається в III позицію позаду лівої ноги.

10 такт:

Grand battement jete правою ногою в праву сторону. Права нога закривається в III позицію попереду лівої ноги.

11 такт:

Retire правою ногою з переводом правої ноги назад. Права рука з положення на поясі відкривається в I позицію рук.

12 такт:

Retire правою ногою з переводом правої ноги вперед. Права рука з I позиції відкривається в II позицію рук.

13 такт:

Grand battement jete правою ногою вперед.

14 такт:

Battement tendu правою ногою в праву сторону. Права рука з II позиції рук доводиться до рівня I позиції рук та закривається в положення на пояс. Права нога в III позиції позаду лівої.

15 такт:

Grand battement jete правою ногою в праву сторону. Права нога закривається в III позицію попереду лівої.

16 такт:

Grand battement jete правою ногою в праву сторону. Права нога закривається в III позицію позаду лівої ноги.

17 такт:

Retire правою ногою з переводом правої ноги вперед. Права рука з положення на поясі відкривається в I позицію рук.

18 такт:

Retire правою ногою з переводом правої ноги назад. Права рука з I позиції відкривається в II позицію рук.

19 такт:

Grand battement jete правою ногою назад.

20 такт:

Battement tendu правою ногою в праву сторону. Права нога закривається в III позицію попереду лівої. Права рука залишається в II позиції рук.

Далі вправа виконується з лівої ноги.

МУЗИЧНИЙ СУПРОВІД

Уклін (Центральна Україна)

Помірно

Пліє (Центральна Україна)

Повільно

Батман тандю жете (Подільський)

Жваво

Ронд де жамб партер (Гуцульський)

Не поспішаючи

Musical score for 'Ронд де жамб партер (Гуцульський)'. The score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of five staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The melody is characterized by a steady eighth-note rhythm. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Фондю (Центральна Україна)

Повільно

Musical score for 'Фондю (Центральна Україна)'. The score is written in G major (one sharp) and common time (C). It consists of three staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature. The melody is characterized by a slow, steady eighth-note rhythm. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Вистукування (Закарпатський)

Рухливо

Адажіо (Центральна Україна)

Стримано

Гранд батман (Закарпатський)

Стримано

БУЯНСЬКИЙ СКАКУНЕЦЬ

«Буянський скакунець» — старовинний український народний танець, що з давніх часів побутує на Волині. Запропонований сценічний варіант створено на основі елементів рухів танцю, знайденого в с. Буяни Волинської області.

«Буянський скакунець» — стрімкий, темпераментний танець. Йому притаманні оригінальність рухів, проста, але логічна побудова танцювальних фігур та композиційних малюнків. Танець з успіхом виконувався 1971 року на Міжнародному фольклорному фестивалі в Угорщині. За результатами конкурсу колектив одержав звання лауреата.

Композиція танцю розрахована на 8 пар виконавців: восьмеро дівчат і восьмеро юнаків. Виконується весело, із запалом, у швидкому темпі.

Музичний розмір — 2/4.

ОПИС ТАНЦЮ

Перед початком танцю виконавці вишиковуються пара за парою у третій правій кулісі в потилицю одна одній (танцюристи стоять поруч, обличчям до третьої лівої куліси, дівчата — праворуч від юнаків). У дівчат обидві руки покладені на талію (долоні затиснуті у кулачки, кисті зламани вгору, лікті спрямовані трохи вперед); юнаки правою рукою притримують дівчат за праве плече, долонею лівої — попід лікоть лівої руки. Корпус трохи відхилений одне від одного; погляд партнера спрямований на дівчину. Вихідне положення ніг — шоста позиція. Виконуються 8 тактів музичного вступу.

ПЕРША ФІГУРА (32 ТАКТИ)

Виконується музичний супровід цифра 1.

1-16-й ТАКТИ. Зберігаючи вихідне положення рук і починаючи з правої ноги, виконавці основним кроком (рух № 1) просуваються по великому колу в напрямку проти ходу годинникової стрілки, утворюючи загальне півколо.

Наприкінці 16-го такту танцюристи, утворивши загальне півколо, повертаються обличчям до центра сцени. Юнаки трохи відступають від дівчат і закривають руки на талію (долоні затиснуті у кулаки, кисті зламани вгору, лікті спрямовані трохи вперед); у дівчат обидві руки — у попередньому положенні. Корпус прямий, підтягнутий; погляд спрямований поперед себе.

17-24-й ТАКТИ. Починаючи з правої ноги, виконавці основним кроком повертаються на 360° на місці, рухаючись проти ходу годинникової стрілки. Юнаки правою рукою притримують дівчат за праве плече, долонею лівої — під лікоть лівої руки. У дівчат обидві руки — у попередньому положенні. Корпус трохи відхилений одне від одного; погляди партнерів спрямовані одне на одного.

25-32-й ТАКТИ. Танцюристи, починаючи з правої ноги і по черзі змінюючи положення рук,

повторюють рухи, що виконувались на 17-24-й такти.

Наприкінці 32-го такту юнаки трохи відступають від дівчат і закривають руки на талію: долоні затиснуті у кулаки, кисті зламани вгору, лікті спрямовані трохи вперед.

ДРУГА ФІГУРА (32 ТАКТИ)

Повторюється музичний супровід цифра 1.

1-4-й ТАКТИ. Дівчата, починаючи з правої ноги, основним кроком йдуть вперед і утворюють невеличке коло. Одночасно юнаки, розподілившись на дві групи: четверо виконавців, що з правого боку загального півкола, починаючи з лівої ноги та повертаючись на 360° на місці проти ходу годинникової стрілки, і четверо виконавців, що з лівого боку загального півкола, починаючи з правої ноги та повертаючись на 360° на місці за ходом годинникової стрілки, виконують основний крок.

Руки у всіх покладені на талію. Корпус прямий, підтягнутий, погляд спрямований поперед себе.

5-8-й ТАКТИ. Танцюристки, починаючи з правої ноги, виконують рух № 2, повертаючись на 360° на місці за ходом годинникової стрілки. Одночасно юнаки зберігають попереднє положення і, починаючи з іншої ноги, Повторюють рухи 1-4-го тактів, повертаючись у протилежному напрямку. Руки — у попередньому положенні.

Наприкінці 8-го такту дівчата повертаються ще на півповороту праворуч і опиняються обличчям до юнаків.

9-12-й ТАКТИ. Виконавці, починаючи з правої ноги, просуваються основним кроком від центра сцени на свої попередні місця, а потім по невеличких колах за ходом годинникової стрілки, утворюючи велике загальне коло. Одночасно юнаки, починаючи з правої ноги, прямують основним кроком уперед до центра сцени і утворюють невеличке внутрішнє коло. Руки — на талії, корпус прямий.

13-16-й ТАКТИ. Юнаки, починаючи з правої ноги, виконують рух № 2, на місці повертаючись на 360° за ходом годинникової стрілки. Одночасно дівчата, починаючи з правої ноги, просуваються основним кроком проти ходу годинникової стрілки. Руки — у попередньому положенні.

Наприкінці 16-го такту, юнаки стають обличчям за ходом годинникової стрілки.

17-24-й ТАКТИ. Починаючи з правої ноги, танцюристи основним кроком просуваються двома колами: дівчата у зовнішньому колі — проти ходу; юнаки у внутрішньому колі — за ходом годинникової стрілки.

Наприкінці 24-го такту виконавці, зберігаючи обидва кола, повертаються на чверть повороту праворуч і опиняються обличчям партнер до партнерки.

25-28-й ТАКТИ. Танцюристи, починаючи з правої ноги, на місці виконують рух № 2.

Наприкінці 28-го такту юнаки долонями обох рук беруть дівчат попід лікті; у дівчат руки на талії; долоні затиснуті у кулаки, кисті зламані вгору, лікті спрямовані трохи вперед. Корпус прямий, виконавці дивляться одне на одного.

29-32-й ТАКТИ. Пари танцюристів, зберігаючи попереднє положення і починаючи з правої ноги, рухом № 3 повертаються на місці за ходом годинникової стрілки і роблять півтора повороту. Наприкінці 32-го такту виконавці стають обличчям до центра сцени і, узявшись попід руки, утворюють загальне коло.

ТРЕТЯ ФІГУРА (32 ТАКТИ)

Виконується музичний супровід цифра 2.

1-7-й ТАКТИ. Зберігаючи коло, танцюристи виконують з правої ноги голубець (рух № 4), просуваючись проти ходу годинникової стрілки.

Наприкінці 7-го такту виконавці, роз'єднавши руки, закривають їх на талію, корпус підтягнутий.

8-й ТАКТ. Усі виконують притуп (рух № 5) з правої ноги (дівчата, просуваючись трохи уперед і повертаючись на півповороту ліворуч обличчям до партнерів; юнаки — на місці).

9-й ТАКТ. Зберігаючи попереднє положення і починаючи з правої ноги, виконавці рухом № 6 наближаються лівими плечима одне до одного, а потім, відступаючи спиною назад, повертаються на свої попередні місця.

10-й ТАКТ. Повторюючи рухи 9-го такту, юнаки та Дівчата наближаються одне до одного правими плечима, а потім відступають спиною назад, знову повертаючись на свої попередні місця.

Наприкінці 10-го такту юнаки долонею правої руки вільно кладуть трохи нижче лівого плеча дівчини; долонею лівої руки притримують її попід лікоть; у дівчат руки — на талії. Корпус у обох виконавців злегка відхилений назад; вони дивляться одне на одного.

11-14-й ТАКТИ. Зберігаючи попереднє положення корпуса та рук, танцюристи у парах з правої ноги виконують рух № 3 на місці, двічі повертаючись на 360° за ходом годинникової стрілки. Наприкінці 14-го такту виконавці, розподілившись на дві групи, повертаються у протилежні боки (пари, що у колі праворуч,— проти ходу; решта — за ходом годинникової стрілки). Юнаки, що праворуч, лівою рукою притримують дівчат за ліве плече, а долонею правої — попід лікоть правої руки; юнаки, що ліворуч,— правою рукою притримують дівчат за праве плече, а долонею лівої — попід лікоть лівої руки. Корпус трохи відхилений одне від одного; погляд партнера спрямований на партнерку.

15-32-й ТАКТИ. Танцюристи, починаючи з правої ноги, основним кроком просуваються, утворюючи два невеликих кола.

Наприкінці 32-го такту юнаки, роз'єднавши руки, закривають їх собі на талію і повертаються обличчям до центра кола.

ЧЕТВЕРТА ФІГУРА (32 ТАКТИ)

Повторюється музичний супровід цифра № 2.

1-4-й ТАКТИ. Дівчата правого та юнаки лівого кіл, починаючи з лівої ноги, а дівчата лівого та юнаки правого кіл починаючи — з правої ноги, виконують рух № 2. Виконавці міняються місцями: дівчата проходять попереду юнаків.

5-7-й ТАКТИ. Дівчата правого та юнаки лівого кіл, починаючи з правої ноги, а дівчата лівого та юнаки правого кіл — з лівої, повторюють рухи 1-4-го тактів, отже повертаються на свої попередні місця, дівчата проходять позаду юнаків.

8-й ТАКТ. Дівчата правого та юнаки лівого кіл, починаючи з правої ноги, а дівчата лівого та юнаки правого кіл — з лівої, виконують подвійний притуп (рух № 7) на місці. Руки у всіх на талії, долоні затиснуті г кулачки, кисті зламани вгору, лікті спрямовані трохи Вперед. Корпус прямий підтягнутий; погляд — за напрямком руху.

9-й ТАКТ. Дівчата правого кола, повертаючись на півповороту ліворуч, обличчям до юнаків, виконують рух № 3, починаючи з лівої ноги; дівчата лівого кола, повертаючись на півповороту праворуч, виконують рух № 3 з правої ноги і входять у середину невеличких кіл.

Одночасно юнаки правого кола – з правої; а лівого – з лівої виконують рух № 2 на місці. Руки у всіх у попередньому положенні.

10-й ТАКТ. Дівчата правого та юнаки лівого кіл з правої ноги, на місці повертаючись за ходом годинникової стрілки на 360°, виконують рух № 3, решта виконавців, повертаючись проти ходу годинникової стрілки, також виконують цей рух на місці.

11-й ТАКТ. Дівчата правого та юнаки лівого кіл — з лівої, дівчата лівого та юнаки правого кіл — з правої, повертаючись, як показано пунктиром на *рис. 8 (Додаток В)*, повторюють рухи 10-го такту, одночасно міняючись місцями: юнаки обох кіл входять у середину кола, а дівчата — виходять на зовні і знову повертаються обличчям одне до одного.

12-й ТАКТ. Зберігаючи попереднє положення, дівчата правого та юнаки лівого кіл, починаючи з правої ноги, дівчата лівого та юнаки правого кіл — з лівої ноги, на місці повторюють рухи 11-го такту.

Наприкінці 12-го такту дівчата та юнаки правого кола, повернувшись обличчям проти ходу; а дівчата та юнаки лівого кола — за ходом годинникової стрілки, стають поруч одне одного. Дівчата руки кладуть собі на талію; юнаки (правого кола — правою, лівого — лівою) притримують дівчат за праве (або ліве) плече; долонями вільних рук притримують партнерок попід лікті. Корпус трохи відхилений одне від одного; погляд юнаків спрямований на партнерку.

13-20-й ТАКТИ. Просуваючись основним кроком двома невеличкими колами, а потім уздовж середини сцени, танцюристи, прямуючи до авансцени, утворюють дві колонки.

21-24-й ТАКТИ. Продовжуючи просуватись основним кроком, пари, що праворуч, починаючи з правої ноги, кружляють на місці, повертаючись проти ходу годинникової стрілки; пари, що ліворуч, починають з лівої ноги і кружляють на місці, повертаючись за ходом годинникової стрілки.

Наприкінці 24-го такту виконавці повернувшись у парах обличчям одне до одного (дівчата — спиною до середини сцени, юнаки — до правих та лівих куліс), кладуть кожен собі руки на талію.

25-й ТАКТ. Починаючи з правої ноги, танцюристи виконують рух № 6 і наближаються одне до одного (дівчата та юнаки правої колонки — лівими; дівчата та юнаки лівої колонки — правими плечима), а потім, відступаючи спиною назад, повертаються на свої попередні місця.

26-й ТАКТ. Продовжуючи зберігати попереднє положення і починаючи з правої ноги, всі повторюють рухи 25-го такту і наближаються одне до одного: танцюристи правої колонки — правими; танцюристи з лівої колонки — лівими плечима, а потім, відступаючи спиною назад, відходять на свої попередні місця.

Наприкінці 26-го такту дівчата руки кладуть собі на талію, юнаки долонями обох рук притримують партнерок за плечі. Корпус трохи відхилений одне від одного; погляд партнера спрямований на партнерку.

27-28-й ТАКТИ. Починаючи з правої ноги, виконавці рухом № 3 стрімко кружляють на місці.

Наприкінці 28-го такту юнаки, опинившись спиною до середини сцени, а дівчата — відповідно до правих та лівих куліс, роз'єднують руки та закривають їх собі на талію. Корпус прямий, підтягнутий; партнери дивляться одне на одного.

29-32-й ТАКТИ. Танцюристи, починаючи з правої ноги і по черзі змінюючи положення рук, повторюють рухи 26-28-го тактів і стрімко кружляють на місці у протилежних напрямках.

Наприкінці 32-го такту виконавці, опинившись обличчям до глядача, стають поруч. Дівчата руки кладуть на талію; юнаки, що праворуч — правою, що ліворуч — лівою притримують дівчат відповідно за праве або ліве плече; долонями вільних рук притримують партнерок попід лікті. Корпус трохи відхилений одне від одного; погляд партнера спрямований на партнерку.

П'ЯТА ФІГУРА (32 ТАКТИ)

Виконується музичний супровід цифра 1.

1-8-й ТАКТИ. Зберігаючи попереднє положення і починаючи з правої ноги, танцюристи основним кроком просуваються за першими парами двома півколами у протилежних напрямках: виконавці правої колонки – проти ходу, лівої — за ходом годинникової стрілки, а тоді прямують до центра сцени.

Наприкінці 8-го такту перша пара, що просувалася за ходом годинникової стрілки, змінює положення рук: юнак руки закриває собі на талію; у дівчини — попереднє положення рук.

9-16-й ТАКТИ. Продовжуючи просуватись основним кроком від центра сцени двома півколами у протилежних напрямках: дівчата проти ходу, юнаки — за ходом годинникової стрілки. Виконавці прямують уздовж правих та лівих куліс обличчям у глибину сцени, а потім повертаються на чверть повороту (юнаки – праворуч, дівчата – ліворуч), опиняючись обличчям до середини сцени.

Примітка. Кожна пара виконавців, перетинаючи центр сцени, змінює положення рук: юнаки руки закривають на талію; дівчата продовжують зберігати попереднє положення рук.

17–18-й ТАКТИ. Юнаки та дівчата (парні номери), починаючи з правої ноги, основним кроком просуваються до середини сцени назустріч одне одному.

Наприкінці 18-го такту юнаки (парні номери) беруть дівчат попід лікті, у дівчат руки на талії. Корпус трохи відхилений одне від одного; партнер дивиться на партнерку.

19-22-й ТАКТИ. Починаючи з правої ноги, танцюристи основним кроком виконують півтора повороту, кружляючи за ходом годинникової стрілки.

Наприкінці 22-го такту юнаки руки закривають собі на талію; у дівчат — попереднє положення рук.

23-24-й ТАКТИ. Основним кроком дівчата йдуть до лівих, а юнаки – до правих куліс, отже танцюристи міняються місцями. Одночасно на 17-24-й такти юнаки та дівчата (непарні номери), починаючи з правої ноги, виконують рух № 2 на місці.

Наприкінці 24-го такту дівчата повертаються на півповороту ліворуч, а юнаки — праворуч і опиняються обличчям до середини сцени.

25-32-й ТАКТИ. Юнаки та дівчата (непарні номери), починаючи з правої ноги, повторюють рухи 17-24-го тактів і прямують до середини сцени, а потім, зробивши півтора повороту, розходяться у протилежних напрямках: дівчата до лівих, юнаки до правих куліс і, повернувшись на півповороту, приєднуються до решти виконавців.

Одночасно на 25-32-й такти юнаки та дівчата (парні номери), починаючи з правої ноги, повторюють рухи 17-24-го тактів на місці.

ШОСТА ФІГУРА (32 ТАКТА)

Повторюється музичний супровід цифра 1.

1-8-й ТАКТИ. Зберігаючи обидві лінії і починаючи з правої ноги, танцюристи виконують дрібне переступання на низьких півпальцях уперед (рух № 8) і, просуваючись по сцені, утворюють дві діагоналі від центра авансцени у напрямку: дівчата до третьої лівої куліси, юнаки до третьої правої. Руки на талії. Корпус прямий, підтягнутий; погляд — поперед себе, за

напряжком руху.

Наприкінці 8-го такту юнаки та дівчата, злегка нахиливши голову, виконують уклін.

9-16-й ТАКТИ. Починаючи з правої ноги четверо дівчат, що праворуч у загальній лінії, та четверо юнаків, що ліворуч у загальній лінії, виконують дрібне переступання на низьких півпальцях уперед; решта — дрібне переступання на низьких півпальцях назад (рух № 9) і, просуваючись по сцені, утворюють дві діагоналі від центра задника у напрямку: дівчата до першої лівої куліси, юнаки до першої правої. Руки виконавців — на талії.

Наприкінці 16-го такту крайня виконавиця з правого боку загальної лінії дівчат та крайній виконавець з лівого боку лінії юнаків змінюють положення рук: юнак правою рукою притримує дівчину за праве плече, долонею лівої — попід лікоть лівої руки, у дівчини руки на талії. Корпус трохи відхилити одне від одного.

17-28-й ТАКТИ. Зберігаючи попереднє положення і починаючи з правої ноги, виконавці, що утворили пару, основним кроком простують до центра сцени. Одночасно решта виконавців, просуваючись основним кроком до центра задника сцени і опиняючись на місці перших танцюристів, також утворюють пари і йдуть одна за одною до центра сцени, а потім розходяться за двома півколами у протилежних напрямках (перша пара — праворуч, друга — ліворуч і т. д.), утворюючи велике загальне півколо.

Наприкінці 28-го такту виконавці повертаються на чверть повороту: пари, що йшли проти ходу годинникової стрілки — ліворуч; пари, що йшли за ходом годинникової стрілки — праворуч, обличчям до центра сцени.

29-32-й ТАКТИ. Продовжуючи зберігати попереднє положення рук і починаючи з правої ноги, усі основним кроком обертаються на місці.

Наприкінці 32-го такту танцюристи роз'єднують руки. Дівчата, зробивши невеличкий крок уперед, піднімають обидві руки високо вгору і трохи відводять їх в сторони; лікті витягнуті, але не напружені, кисті прямі, долоні спрямовані вперед-угору. Юнаки обидві руки закривають кулачками на талію. Корпус прямий, підтягнутий; погляд — поперед себе.

СЬОМА ФІГУРА (16 ТАКТИВ)

Виконується музичний супровід цифра 2.

1-2-й ТАКТИ. Дівчата виконують з правої ноги припадання у повороті (рух № 10), стрімко кружляючи на місці. Одночасно юнаки, починаючи з правої ноги, виконують рух № 6 і, трохи просуваючись уперед за невеличкими діагоналями, а потім повертаючись на свої попередні місця, по черзі заглядають на дівчат з лівого та правого боків.

Наприкінці 2-го такту дівчата, повертаючись обличчям до юнаків, обидві руки закривають на талію. Одночасно юнаки долонями обох рук беруть дівчат попід лікті.

3-4-й ТАКТИ. Танцюристи у парах рухом № 3 стрімко кружляють на місці.

Наприкінці 4-го такту, дівчата, зробивши невеликий крок уперед, піднімають руки високо вгору і трохи відводять їх в сторони. Юнаки руки закривають на талію.

5-8-й ТАКТИ. Всі, починаючи з правої ноги, повторюють рухи 1-4-го тактів.

Наприкінці 8-го такту крайня пара виконавців з правого боку загального півкола, роз'єднавши руки, змінює їх положення: юнак закриває обидві руки на талію; дівчина (виконавиця стає праворуч від юнака) праву руку закриває на талію, а лівою бере юнака попід руку. Одночасно решта танцюристів, зберігаючи пари і повертаючись обличчям у напрямку за ходом годинникової стрілки, також змінює положення рук: дівчата руки кладуть на талію; юнаки правою рукою притримують дівчат за праве плече, долонею лівої — попід лікоть лівої руки.

9-16-й ТАКТИ. Крайня пара танцюристів з правого боку загального півкола, виконує з правої ноги голубці і просувається вздовж авансцени у напрямку першої лівої куліси.

Одночасно інші виконавці, просуваючись основним кроком до першої правої куліси, по черзі змінюють положення рук і приєднуються до першої пари, а потім разом з ними, виконуючи голубець, йдуть у тому ж напрямку.

На кінець 16-го такту виконавці виходять у першу ліву кулісу.

ОПИС РУХІВ

Рух № 1. Основний крок.

Вихідне положення — шоста позиція ніг.

На затакт «і» — трохи присівши, відштовхнутися лівою ногою від підлоги і, підстрибнувши високо вгору, перескочити з лівої ноги на праву; коліна обох ніг зігнуті і спрямовані вперед, підйом та пальці вільні.

На «раз» — залишаючи ліву ногу невисоко піднесеною над підлогою, опуститись на всю ступню правої ноги і перенести на неї вагу корпусу.

На «і» — невеличкий побіжний крок лівою ногою вперед на низькі півпальці; одночасно, провівши повз ліву ногу, невисоко піднести праву ногу поперед себе; коліно, підйом та пальці витягнуті, але не напружені.

На «два» — невеличкий побіжний крок правою ногою вперед на низькі півпальці; одночасно ліву ногу ледь відокремити від підлоги.

На «і» — з лівої ноги повторюються рухи, що виконувалися на затакт «і».

Так само рух виконується з лівої ноги.

Рух № 2.

Вихідне положення — шоста позиція ніг.

На «раз» — трохи присівши, відштовхнутися правою ногою від підлоги і перескочити вбік-ліворуч з правої ноги на ліву, потім опуститися на всю ступню лівої ноги, злегка присідаючи і переносячи на неї вагу корпусу; одночасно праву ногу ледь відокремити від підлоги; коліно,

підйом та пальці вільні.

На «два» — винести праву ногу вперед і поставити на каблук попереду і трохи навхрест лівої ноги; коліно витягнуте, носок спрямований вгору, пальці вільні.

Так само рух виконується з лівої ноги.

Рух № 3. Поворот у парі.

Виконується на два такти музичного супроводу.

Вихідне положення: виконавці стоять одне навпроти одного, руки дівчини вільно лежать долонями трохи нижче плечей юнака, юнак долонями притримує дівчину попід лікті; корпус злегка відхилений назад, погляд спрямований одне на одного; ноги у шостій позиції.

1-й ТАКТ. На «раз» — ступити невеликий крок правою ногою вперед з носка на всю ступню, злегка присідаючи і переносячи на неї вагу корпуса; одночасно п'ятку лівої ноги відокремити від підлоги.

На «два» — відштовхнувшись правою ногою від підлоги, невисоко підстрибнути вгору; одночасно, відокремивши ліву ногу від підлоги, описати нею (зліва — направо) у повітрі невелику дугу, зробивши поворот на 180° праворуч (партнери міняються місцями).

2-й ТАКТ. На «раз» — переступивши на ліву ногу, зробити невеличкий крок правою ногою вперед з носка на всю ступню, злегка присідаючи і переносячи на неї вагу корпуса; одночасно п'ятку лівої ноги відокремити від підлоги.

На «два» — відштовхнутись правою ногою від підлоги, невисоко підстрибнути вгору; одночасно, трохи відокремивши ліву ногу від підлоги і описавши нею (зліва — направо) у повітрі невелику дугу, зробити поворот на 180° праворуч, повертаючись на свої попередні місця.

Рух № 4. Голубець.

Виконуються два рухи на один такт музичного супроводу.

Вихідне положення — шоста позиція ніг.

На затакт «і» — злегка підскочивши на лівій нозі, відвести праву ногу на 25° убік-праворуч; коліно, підйом та пальці дуже витягнуті.

На «раз» — злегка підбити п'яткою лівої п'ятку правої ноги, після чого опуститися на всю ступню ноги, злегка присідаючи і переносячи на неї вагу корпуса; праву ногу відвести вбік-праворуч.

На «і-два» — повторюються рухи, що виконувалися на затакт «і» та «раз».

Рух № 5. Потрійний притуп.

Вихідне положення — шоста позиція ніг.

На «раз» — злегка притупити всією ступнею правої ноги за шостою позицією.

На «і» — злегка притупити всією ступнею лівої ноги за шостою позицією.

На «два» — злегка притупнути всією ступнею правої ноги за шостою позицією.

На «і» — пауза.

Рух № 6.

Вихідне положення — шоста позиція ніг.

На затакт «і» — зробити пружний крок-перескік правою ногою вперед з носка на всю ступню, злегка присідаючи і переносючи на неї вагу корпуса

На «раз» — пружним рухом приставити ліву ногу до правої у шосту позицію, злегка присідаючи і переносючи на неї вагу корпуса; одночасно праву ногу ледь відокремити від підлоги.

На «і» — відштовхнутись лівою ногою від підлоги, зробити невеличкий крок-перескік всією ступнею; одночасно, ледь відокремивши від підлоги, підвести ліву ногу до правої.

На «два» — злегка притупнути всією ступнею лівої ноги, ставлячи її поряд з правою за шостою позицією; одночасно праву ногу ледь відокремити від підлоги.

На «і» — злегка притупнути всією ступнею правої ноги, ставлячи її поряд з лівою за шостою позицією.

Так само рух виконується з лівої ноги.

Рух № 7. Подвійний притуп.

Вихідне положення — шоста позиція ніг. На «раз» — злегка притупнути всією ступнею правої ноги за шостою позицією.

На «і» — пауза.

На «два» — злегка притупнути всією ступнею лівої ноги за шостою позицією. На «і» — пауза.

Рух № 8.

Виконуються два кроки на один такт музичного супроводу.

Вихідне положення — звестися на низькі півпальці за шостою позицією.

На «раз» — ступити невеличкий крок правою ногою вперед на низькі півпальці, ставлячи її трохи попереду лівої ноги.

На «два» — ступити невеличкий крок лівою ногою вперед на низькі півпальці, ставлячи її трохи попереду правої ноги.

Рух № 9.

Виконуються два кроки на один такт музичного супроводу.

Вихідне положення — звестися на низькі півпальці за шостою позицією.

На «раз» — ступити невеличкий крок правою ногою назад на низькі півпальці, ставлячи її трохи позаду лівої ноги.

На «два» — ступити невеличкий крок лівою ногою назад на низькі півпальці, ставлячи її трохи позаду правої ноги.

Рух № 10. Припадання в повороті.

Виконується на два такти музичного супроводу.

Вихідне положення — третя позиція ніг, права нога попереду.

1-й ТАКТ. На «раз» — зробити невеличкий крок правою ногою вбік-праворуч, злегка присідаючи і переносючи на неї вагу корпусу; одночасно повернути корпус на чверть кола праворуч, лівим плечем до глядача.

На «і» — підвести злегка зігнуту в коліні ліву ногу до правої, ставлячи її на півпальці позаду правої ноги у третю позицію, вагу корпусу перенести на ліву ногу, а праву ледь відокремити від підлоги.

На «два» — зробити невеличкий крок правою ногою вбік-праворуч, злегка присідаючи і переносючи на неї вагу корпусу; одночасно повернути корпус на чверть кола праворуч і опинитися спиною до глядача.

На «і» — підвести злегка зігнуту в коліні ліву ногу до правої, ставлячи її на півпальці позаду правої ноги у третю позицію, вагу корпусу перенести на ліву ногу, а праву ледь відокремити від підлоги.

2-й ТАКТ. На «раз» — зробити невеликий крок правою ногою вбік-праворуч, злегка присідаючи і переносючи на неї вагу корпусу; одночасно повернути корпус на чверть кола праворуч, правим плечем до глядача.

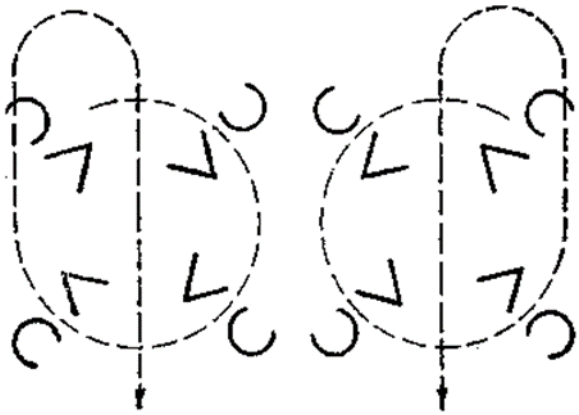
На «і» — підвести злегка зігнуту в коліні ліву ногу до правої, ставлячи її на півпальці позаду правої ноги у третю позицію, вагу корпусу перенести на ліву ногу, а праву ледь відокремити від підлоги.

На «два» — зробити невеликий крок правою ногою вбік-праворуч, злегка присідаючи і переносючи на неї вагу корпусу; одночасно повернути корпус на чверть кола праворуч, повертаючись у вихідне положення.

На «і» — підвести злегка зігнуту в коліні ліву ногу до правої, ставлячи її на півпальці позаду правої ноги у третю позицію, вагу корпусу перенести на ліву ногу, а праву ледь відокремити від підлоги.

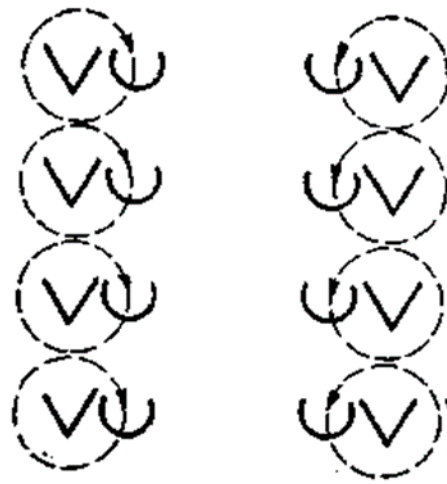

Мал. 1

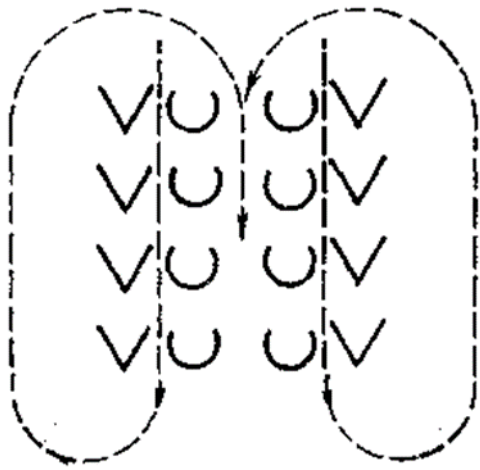

Мал. 3

Мал. 2

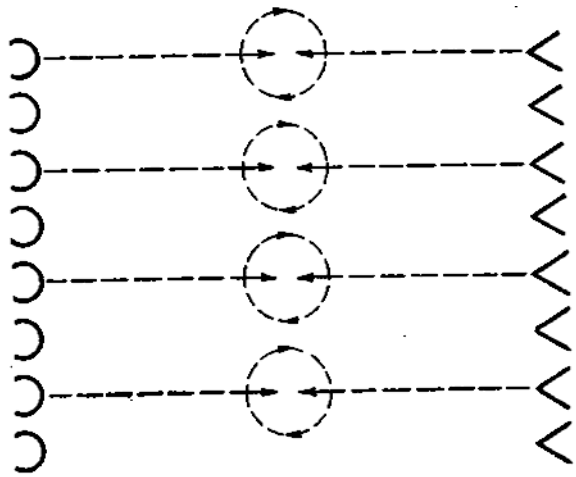
Мал. 4

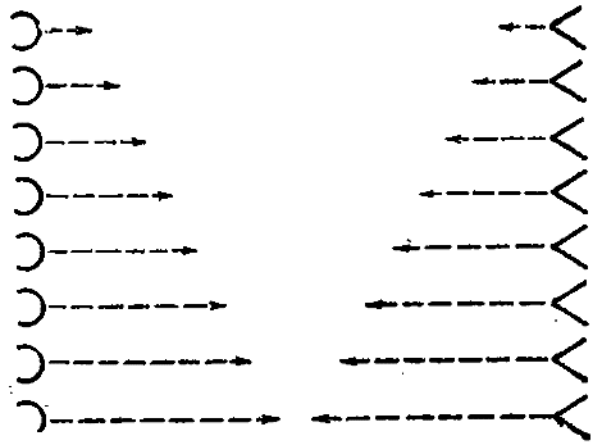
Мал. 5

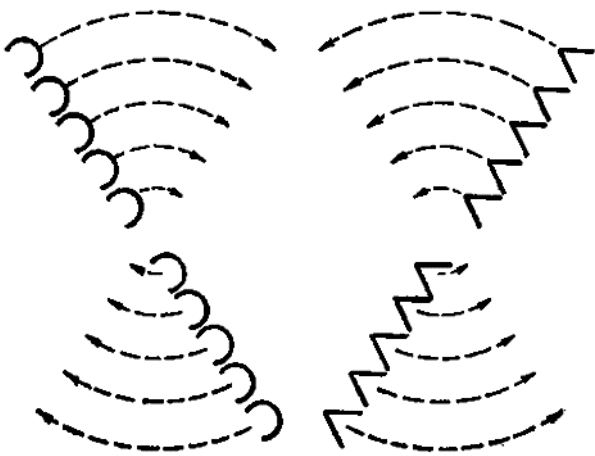
Мал. 6

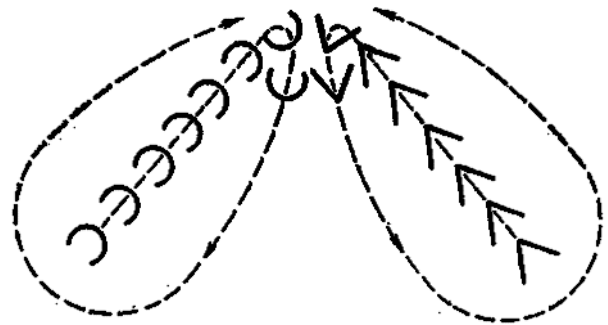
Мал. 7

Мал. 8

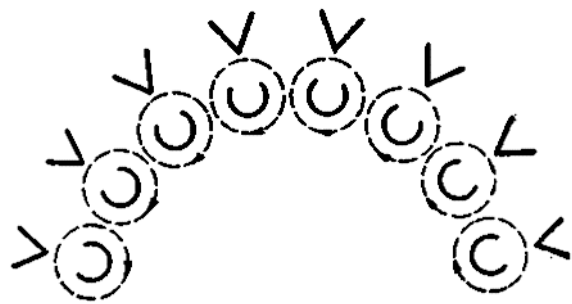
Мал. 9

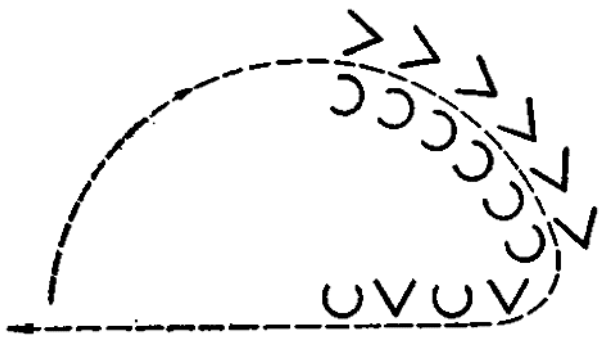
Мал. 10

Мал. 11

Мал. 12

Мал. 13

First system of piano music. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a bass line with chords and single notes. A fermata is placed over the final chord of the system.

Second system of piano music. The right hand continues the melodic development with slurs and accents. The left hand features chords and moving bass lines. A fermata is placed over the final chord.

Third system of piano music. The right hand has a melodic line with slurs and accents. The left hand includes chords and moving bass lines. A dynamic marking of *mf* is present in the first measure. A fermata is placed over the final chord.

Fourth system of piano music. The right hand continues the melodic line with slurs and accents. The left hand features chords and moving bass lines. A fermata is placed over the final chord.

Fifth system of piano music. The right hand has a melodic line with slurs and accents. The left hand includes chords and moving bass lines. A dynamic marking of *f* is present in the first measure. A fermata is placed over the final chord.

First system of a musical score. The right hand (treble clef) features a melodic line with slurs and accents, and a final flourish. The left hand (bass clef) provides a rhythmic accompaniment with chords and moving lines. A dynamic marking of *f* (forte) is present in the fourth measure.

Second system of the musical score, marked with a square containing the number 2. The right hand continues the melodic theme. The left hand includes a dynamic marking of *mp* (mezzo-piano) in the first measure and a fingering of 7 in the third measure.

Third system of the musical score. The right hand has a long, flowing melodic phrase. The left hand features a fingering of 7 in the third measure.

Fourth system of the musical score. The right hand concludes with a melodic flourish. The left hand includes a fingering of 7 in the third measure.

КРУТЯХ

У репертуарі ансамблю «Волинянка» є багато сценічних обробок народних танців. Серед них великою популярністю у глядачів користується «Крутях», записаний на Волині в селі Лучини. Жвавий, веселий, життєрадісний він характеризується круговими рухами і круговими побудовами фігур. Виконавці, тримаючись у парах за руки, дрібно похитують ними в такт музиці.

Спостерігаючи за народними танцями Полісся, можна помітити, що окремі рухи в них виконуються на 2/4 при розмірі музичного супроводу 3/4. Ця особливість стосується і танцю «Крутях».

Запис розрахований на 8 пар виконавців (четверо юнаків і четверо дівчат).

КОСТЮМИ ВИКОНАВЦІВ

Костюм дівчини: біла сорочка з відкладним коміром, прикрашена тканими мотивами на уставці та на манжетах: поверх неї керсетка з пришитими в талії зубчатими вирізками і прикрашена виконаними стебнівкою візерунками та нашивками з кольорової тасьми; рясна спідниця в широкі складки, запаска, на голові віночок, на ногах чоботи.

Костюм юнака: біла сорочка з відкладним коміром, яка одягається на випуск і підперізується крайкою (поясом); білі, неширокі штани (гачі), які також носяться на випуск. На ногах чоботи, на голові солом'яний бриль.

ОПИС ТАНЦЮ

Програються 4 такти музичного вступу.

ПЕРША ФІГУРА (32 ТАКТИ)

Виконується музичний супровід цифра 1.

1-8-й ТАКТИ. З лівої третьої куліси вибігає дівчина і прямує до середини сцени, за нею — трое дівчат. Вони спостерігають за подругою, яка, стоячи посередині сцени, вдивляється у праві куліси. Побачивши хлопців, перша дівчина підбігає до подруг і розповідає про те, що бачила. У цей час решта дівчат, виходячи з різних куліс лівого боку сцени, поспішає до гурту, щоб довідатися, про що розмова.

Виконується музичний супровід цифра 2.

1-8-й ТАКТИ. З правої другої куліси вибігає парубок-невдаха, за ним з усіх правих куліс вибігають хлопці — учасники танцю. Парубок-невдаха, зупинившись у центрі сцени, намагається сподобатись дівчатам. Виставляє праву ногу вперед на каблук і, гордовито закинувши голову назад, закладає руки в боки. Дівчата в цей час стоять осторонь від хлопців. Виконується музичний супровід цифра 3.

1-4-й ТАКТИ. Дівчата вмовляють першу дівчину стати в пару з парубком-невдахою. Вона підходить до юнака і критично оглядає його. Не сподобався хлопець дівчині, і, махнувши рукою, вона відходить від нього до лівої куліси переднього плану сцени. Парубки сміються з невдахи.

5-8-й ТАКТИ. Кожний хлопець підходить до дівчини і наклоном голови запрошує її на танець. Виконується музичний супровід цифра 4.

1-8-й ТАКТИ. Виконавці парами (рухом № 1) просуваються по колу у напрямку проти ходу годинникової стрілки (*див. мал. 1*). У цей час парубок-невдаха помічає самотню дівчину, підходить до неї і запрошує до танцю. Вони приєднуються до пар, які продовжують йти по колу проти ходу годинникової стрілки. Утворивши коло, всі зупиняються (*мал 2*). Музика перестає грати. Один з хлопців вигукує: «Гей-гей! «Крутях!»

ДРУГА ФІГУРА (8 ТАКТИВ)

Виконується музичний супровід цифра 5. 1—8-й такти. Танцюристи, взявшись за руки, як показано на *мал 3* (основне положення рук у парах), і виконуючи рух № 1, кружляють по колу проти годинникової стрілки, в такт музиці злегка похитуючи руками вниз та вгору. На кінець 8-го такту пари зупиняються.

ТРЕТЯ ФІГУРА (8 ТАКТИВ)

Виконується музичний супровід цифра 6.

1-4-й ТАКТИ. Всі, поклавши собі руки на талію, виконують рух № 2; хлопці, починаючи з правої ноги, дівчата — з лівої. Таким чином перша, третя, п'ята, сьома пари прямують до центра сцени (дівчата спиною, а хлопці — обличчям до центра кола) в положенні один перед одним. Друга, четверта, шоста, восьма пари рухом № 2 йдуть з центра кола (дівчата — спиною, з кола, а хлопці — спиною до центра кола) і зупиняються, як показано на *мал 4*.

5-8-й ТАКТИ. Хлопці та дівчата беруться за руки, як показано на рис. 3, і в парах повертаються на 360°, просуваючись рухом № 3 вправо (*див. мал 5*).

ЧЕТВЕРТА ФІГУРА (8 ТАКТИВ)

Виконується музичний супровід цифра 7.

1-8-й ТАКТИ. Пари, виконуючи рух № 1, міняються місцями: перша з восьмою, третя — з другою, п'ята — з четвертою, сьома — з шостою (*див. мал 6*). Положення рук під час руху не міняється. На кінець 8-го такту виконавці утворюють дві лінії, обличчям до глядачів (*див. мал 7*).

П'ЯТА ФІГУРА (8 ТАКТИВ)

Виконується музичний супровід № 8.

1-8-й ТАКТИ. Дівчата виконують рух № 1, а хлопці — рух № 4.

Просуваючись у напрямку за ходом годинникової стрілки і обходячи дівчат, юнаки повертаються на свої попередні місця (*див. мал 8*). Руки виконавці кладуть на талію.

ШОСТА ФІГУРА (8 ТАКТІВ)

Виконується музичний супровід цифра 9.

1-8-й ТАКТИ. Хлопці та дівчата, взявшись за руки (основне положення рук), в парах виконують рух № 5 і, обертаючись за ходом годинникової стрілки, просуваються у напрямку, зазначеному пунктиром на *мал. 9*. Усі, кружляючи і прямуючи до своїх місць, поступово присідають. На 8-й такт усі пари виконавців, крім шостої, присідають.

У музичному супроводі — невелика пауза.

У цей час хлопець шостої пари, стоячи в повний зріст із своєю дівчиною, звертається до інших танцюристів з вигуком: «Ете-те-те! «Крутях!»

Шоста фігура закінчується в положенні, зображеному на *мал 10*.

СЬОМА ФІГУРА (8 ТАКТІВ)

Виконується музичний супровід цифра 1.

1-8-й такти. Після вигуку юнаки та дівчата підводяться з присідання, стають обличчям за лінією танцю і, поклавши руки одне одному на плечі (*див. мал 11*), утворюють лінії, як показано на *мал 10*. Виконуючи рух № 1, танцюристи утворивши дві діагоналі, просуваються проти ходу годинникової стрілки і роблять один поворот на 360°, отже повертаються на свої попередні місця.

ВОСЬМА ФІГУРА (8 ТАКТІВ)

Виконується музичний супровід цифра 2.

1-2-й ТАКТИ. Танцюристи, що стоять у центрі сцени, роз'єднують руки, інші опускають руки з плечей і кладуть їх на талію.

3-6-й ТАКТИ. Доріжкою (рух № 6) кожна лінія утворює свій кружечок. З першої лінії кружечок в глибині сцени заводить хлопець другої пари. З другої лінії кружечок біля правих куліс заводить хлопець четвертої пари. Третій — в центрі авансцени заводить дівчина шостої пари. Четвертий кружечок біля лівих куліс — дівчина восьмої пари. Виконавці просуваються проти ходу годинникової стрілки (*див. мал. 12*).

7-8-й ТАКТИ. Кружечки розриваються таким чином: у першому – дівчина другої пари роз'єднує руки з хлопцем третьої пари; в другому – дівчина четвертої пари роз'єднує руки з хлопцем

п'ятої пари; у третьому – дівчина шостої пари роз'єднує руки з хлопцем сьомої пари; у четвертому кружечку дівчина восьмої пари роз'єднує руки з хлопцем першої пари. Утворюється загальне коло.

ДЕВ'ЯТА ФІГУРА (8 ТАКТІВ)

Виконується музичний супровід цифра 3.

1-8-й ТАКТИ. Дівчата роблять рух № 7. З 3-4-го тактів дівчата виконують його разом з хлопцями (*див. мал 13*). Цей рух повторюється двічі. Напрямок, у якому просуваються танцюристи, позначено на *мал 14*.

ДЕСЯТА ФІГУРА (8 ТАКТІВ)

Виконується музичний супровід цифра 4.

1-4-й ТАКТИ. Юнаки та дівчата стоять у парах (*положення рук дивись на мал. 3*). Друга, четверта, шоста, восьма пари, кружляючи, просуваються до центра рухом № 8. Перша, третя, п'ята, сьома пари, кружляючи просуваються по колу у напрямку за ходом годинникової стрілки, також виконуючи рух № 8 (*див. мал 15*).

5-й ТАКТ. Шоста, восьма, четверта, друга пари присідають, перша, третя, п'ята, сьома пари продовжують кружляти по колу.

6-й ТАКТ. Перша, третя, п'ята, сьома пари присідають.

7-й ТАКТ. Друга, четверта, шоста, восьма пари підводяться.

8-й ТАКТ. Перша, третя, п'ята, сьома пари підводяться.

ОДИНАДЦЯТА ФІГУРА (8 ТАКТІВ)

Виконується музичний супровід цифра 5.

1-8-й ТАКТИ. Танцюристи парами (основне положення рук) виконують рух № 1 (дівчина іде спиною, а хлопець — обличчям.) Пари міняються місцями в такому порядку: перша — з другою, третя — з четвертою, п'ята — з шостою, сьома — з восьмою (*див. мал 16*). Помінявшись місцями, п'ята, шоста, сьома, восьма пари стають спиною до глядача, а решта — обличчям.

ДВНАДЦЯТА ФІГУРА (16 ТАКТІВ)

Виконується музичний супровід цифри 6 та 7.

1-4-й ТАКТИ. Хлопці та дівчата п'ятої і шостої пар кладуть руки одне одному на плечі. Танцюристи сьомої та восьмої пар також кладуть руки на плечі, одне одному, крайні в лініях виконавці кладуть руки на талію, п'ята і шоста пари просуваються рухом № 9 ліворуч. П'ята пара проходить спиною, а шоста — обличчям. Сьома і восьма пари повертаються рухом № 9

праворуч Сьома пара — спиною до глядача, а восьма — обличчям. У цей час перша, за нею друга, третя, далі четверта пари, виконуючи рух № 10 і кружляючи, прямують до авансцени (див. мал 17).

5-8-й ТАКТИ. Продовжуючи той самий рух, перша і друга пари заходять за ліву першу кулісу, третя, четверта — за праву першу кулісу.

1-8-й ТАКТИ. Виконавці, які стоять у лініях, стають у пари (основне положення рук). Продовжуючи рух № 9, вони прямують; п'ята пара — за четвертою, шоста пара — за п'ятою по лінії авансцени в першу праву кулісу. Сьома пара просувається за другою парою, восьма — за сьомою і також по авансцені виходять у першу ліву кулісу.

ТРИНАДЦЯТА ФІГУРА (8 ТАКТИВ)

Виконується музичний супровід цифра 8.

1-8-й ТАКТИ. З лівої останньої куліси, продовжуючи виконувати рух № 9, на сцену знов виходить пари танцюристів (перша, за нею друга, сьома, восьма пари). Одночасно з правої останньої куліси виходять третя, четверта, п'ята, шоста пари. Усі вони просуваються, як зазначено на мал 18.

Шоста пара, яка виходить з правої останньої куліси, дійшовши до середини сцени, зупиняється. Одночасно перша й третя пари, зробивши повне коло, зустрічаються у центрі заднього плану сцени і також зупиняються. Усі інші пари, утворивши півколо, теж зупиняються обличчям до глядача.

ЧОТИРНАДЦЯТА ФІГУРА (8 ТАКТИВ)

Виконується музичний супровід цифра 9.

1-8-й ТАКТИ. Дівчата стають кожна за своїм партнером і кладуть руки їм на плечі, а хлопці кладуть руки на талію і починають виконувати рух № 10 праворуч, а дівчата — рух № 10 ліворуч. Танцюристи спостерігають за шостою парою. Одночасно дівчина з шостої пари, яка стоїть у центрі сцени, робить обертає, а здивований парубок не зводить з неї очей.

П'ЯТНАДЦЯТА ФІГУРА (8 ТАКТИВ)

Виконується музичний супровід цифра 10.

1-8-й ТАКТИ. Хлопець і дівчинка з першої пари проходять поміж дівчиною і хлопцем з шостої пари рухом № 2 і виходять на середину авансцени. Дівчина починає рух з правої ноги, а хлопець — з лівої. Потім хлопець продовжує просуватись по колу проти ходу годинникової стрілки, а дівчина — за ходом годинникової стрілки. Третя, четверта і п'ята пари, виконуючи рух № 2 і починаючи його з лівої ноги, йдуть одна за одною за хлопцем першої пари і оточують

юнака шостої пари, утворивши навколо нього коло. Той намагається вийти з кола, але його не пускають.

Одночасно друга, сьома, восьма пари, виконуючи рух № 2 і починаючи його з правої ноги, просуваються по колу за дівчиною першої пари і оточують дівчину шостої пари, утворивши навколо неї коло. Хлопець першої пари і танцюристи третьої, четвертої, п'ятої пар, зробивши повне коло, повертаються у вихідне положення. Дівчина першої пари і юнаки та дівчата другої, сьомої, восьмої пар теж, зробивши повне коло, стають у вихідне положення (*див. мал 19*).

ШІСТНАДЦЯТА ФІГУРА (16 ТАКТИВ)

Виконується музичний супровід цифри 9 та 11.

1-8-й ТАКТИ. Дівчата четвертої та п'ятої пар, виконуючи рух № 1, прямують до центра сцени, ніби наступаючи на хлопця шостої пари. Одночасно дівчина шостої пари біжить, як зазначено на *мал 20*, і спостерігає за своїм парубком.

Хлопець шостої пари (також рух № 1) відступає назад. Дійшовши до середини сцени, він зупиняється і певний того, що поруч нього стоїть його дівчина, не дивлячись, обнімає хлопця восьмої пари. Всі глузують з парубка шостої пари. Юнак оглядається і бачить, як він помилився. Дівчина восьмої пари бере за руку свого парубка і відводить його до першої лівої куліси. А хлопець шостої пари, побачивши свою дівчину, яка стоїть у правому передньому куті сцени, підбігає до неї.

9-16-й ТАКТИ. Танцюристи, побравшись у пари (положення рук, як на *мал. 3*), рухом № 8, кружляючи, розходяться і утворюють три лінії. Усі стають обличчям до глядача, як зазначено на *мал 21*.

СІМНАДЦЯТА ФІГУРА (8 ТАКТИВ)

Виконується музичний супровід цифра 12.

Усі стоять трьома лініями (*див. мал. 21*).

1-4-й ТАКТИ. Вони на місці виконують рух № 11.

5-6-й ТАКТИ. Хлопці у парі з дівчатами виконують рух № 12, а дівчата — рух № 6. Кожна пара окремо кружляє у напрямку за ходом годинникової стрілки.

7-8-й ТАКТИ. Юнаки сідають на підлогу обличчям по дівчат, а ті, зробивши поворот рухом № 6, зупиняються і дивляться на хлопців.

Так закінчується танець.

ОПИС РУХІВ

Рух № 1. Основний хід.

Музичний розмір — $\frac{3}{4}$

Вихідне положення — шоста позиція ніг.

На затакт «і» — підскочити на лівій нозі, одночасно праву ногу, зігнуту в коліні, підняти невисоко поперед лівої ноги.

На «раз» — праву ногу опустити на підлогу на каблук, носок відвести праворуч.

На «і» — підстрибнути на лівій нозі, одночасно праву ногу, зігнуту в коліні, відокремити від підлоги і залишити в такому положенні.

На «два» — приставити праву ногу до лівої за шостою позицією.

На «і» — підстрибнути на правій нозі, а ліву, зігнуту в коліні, з відведеним ліворуч носком відокремити від Підлоги.

Далі рух продовжується з правої ноги.

Примітка. Описаний рух можна вважати різновидом кроку польки.

Рух № 2. Скакунець.

Вихідне положення — третя позиція ніг, ліва нога попереду.

На «раз» — підстрибнути на лівій нозі, одночасно праву, зігнуту в коліні ногу, підняти вгору (в положення пассе).

На «і» — пауза.

На «два» — підстрибнути на обох ногах, перемістивши праву ногу поперед лівою у третю позицію. Праве плече спрямувати за напрямком руху, ліве — відвести назад, голову повернути праворуч.

На «і» — пауза.

Далі рух продовжується з лівої ноги.

Рух № 3.

Вихідне положення — шоста позиція ніг.

На затакт «і» — праву ногу, зігнуту в коліні, перед собою.

На «раз» — підстрибнути на обох ногах, ставлячи на підлогу праву ногу до лівої в шосту позицію. Ноги злегка зігнуті в колінах.

На «і» — пауза.

На «два» — підстрибнути на лівій, невипростаній у коліні нозі, одночасно праву ногу відірвати від підлоги і, зігнуту в коліні, поставити поперед собою.

На «і» — пауза.

Рух виконується з однієї ноги.

Рух № 4.

Виконується на одну долю такту.

Вихідне положення — перша позиція ніг.

На затакт «і» — підстрибнути на лівій нозі, одночасно праву, зігнути в коліні ногу, підняти вгору, відвівши ступню праворуч. Праву і ліву руки відвести вправо за напрямком відведеної правої ноги.

На «раз» — праву ногу опустити на підлогу, поставивши на каблук, а носок відвівши праворуч. Одночасно руки перевести.

На «і» — невеличкий крок лівою ногою вперед. Одночасно праву ногу, зігнувши в коліні і відвівши ступню праворуч, підняти вгору. Руки також перевести вправо. Далі рух повторюється з лівої ноги.

Рух № 5.

Вихідне положення — шоста позиція ніг.

На «раз» — ступити крок правою ногою вперед, злегка присідаючи на ній. Праву ногу залишити зігнутою у коліні.

На «і» — пауза.

На «два» — підтягнути ліву ногу, яка була ззаду, до правої у шосту позицію, одночасно праву ногу випростати в коліні.

На «і» — пауза.

Рух повторюється з правої ноги.

Рух № 6. Доріжка.

Вихідне положення — третя позиція ніг, права нога попереду.

На затакт «і» — праву ногу трохи підняти над підлогою вправо.

На «раз» — зробити крок правою ногою праворуч, опускаючись на всю ступню і ледь згинаючи коліно. Вагу корпусу перенести на праву ногу, ліву ногу відділити від підлоги і підтягнути ступнею до правої ноги попереду кісточки.

На «і» — опустити ліву ногу на підлогу на півпальці попереду правої, вагу корпусу перенести на ліву ногу, праву злегка відділити від підлоги.

На «два-і» — повторюються рухи, що виконувалися на «раз-і».

Отже, танцюристи просуваються праворуч або ліворуч залежно від того, з якої ноги починається рух.

Рух № 7.

Виконується на чотири такти музичного супроводу. Вихідне положення — перша позиція ніг. Дівчина стоїть праворуч від хлопця. Хлопець бере лівою рукою ліву руку дівчини, а правою — праву руку дівчини. Таким чином, їх руки схрещені (ліва рука дівчини над правою рукою хлопця).

1-2-й ТАКТИ. Дівчина звичайним стрибком, починаючи з лівої ноги, повертається на 360°

ліворуч, переходячи з правого на лівий бік від свого партнера, тримаючись з ним за руки.

3-й ТАКТ. На «раз» — невеликий крок правою ногою праворуч.

На «і» — ліву ногу приставити ззаду правої на пів-пальці у третю позицію.

На «два» — невеликий крок правою ногою вправо.

На «і» — ліву ногу приставити ззаду правої на пів-пальці у третю позицію.

На «три» — невеликий крок правою ногою вправо.

На «і» — ліву ногу приставити ззаду правої на пів-пальці, у третю позицію.

4-й ТАКТ. На «раз» — невеликий крок правою ногою вправо.

На «і» — ліву ногу приставити ззаду правої на пів-пальці у третю позицію.

На «два» — переступити на праву ногу.

На «і» — переступити на ліву ногу.

На «три» — переступити на праву ногу.

На «і» — пауза.

Рух № 8. Крок з підскоком на обидві ноги.

Вихідне положення—шоста позиція ніг.

На «раз» — ступити крок правою ногою вперед, одночасно відриваючи ліву ногу від підлоги.

На «і» — пауза.

На «два» — поставити на підлогу обидві ноги у шосту позицію.

На «і» — пауза.

Далі рух повторюється з правої ноги.

Рух № 9. Стрибки зі зміною ніг.

Вихідне положення — шоста позиція ніг.

На «раз» — підстрибнути на правій нозі, ліву відокремити від підлоги і, зігнувши в коліні, відвести ступню ноги назад.

На «і» — пауза.

На «два» — підстрибнути на лівій нозі, праву відокремити від підлоги і, зігнувши в коліні, відвести ступню її назад.

На «і» — пауза.

На «три» — повторюються рухи, що виконувалися на «раз».

На «і» — пауза.

Далі рух починається з лівої ноги.

Рух № 10.

Вихідне положення — шоста позиція ніг.

На «раз» — невеликий крок правою ногою праворуч.

На «і» — ліву ногу приставити до правої за шостою позицією.

На «два» — невеликий крок правою ногою праворуч.

На «і» — ліву ногу приставити до правої за шостою позицією.

На «три» — невеликий крок правою ногою праворуч.

На «і» — ліву ногу приставити до правої за шостою позицією.

Далі рух виконується вліво, з лівої ноги.

Примітка. При виконанні цього руху ноги у колінах ледь зігнуті і перебувають у положенні напівприсядки.

Рух № 11.

Дівчина стоїть праворуч від хлопця і лівою рукою береться за його ліву руку, трохи вище ліктя. Правою рукою вона береться за праву руку юнака, трохи нижче ліктя. Той у свою чергу лівою рукою тримає ліву руку дівчини за лікоть, а правою — береться за праву її руку, трохи вище ліктя. Отже, руки дівчини і хлопця схрещені (ліва рука дівчини зверху).

На «раз» — дівчина виконує стрибок угору з обох ніг за шостою позицією і, висячи на руках хлопця, випростує ноги в колінах уперед, паралельно підлозі. Одночасно хлопець, тримаючи дівчину за обидві руки, починає обертати дівчину навколо себе проти руху годинникової стрілки.

Примітка. Під час виконання цього руху ноги у дівчини щільно притиснені одна до одної.

Рух № 12. Присядка з винесенням лівої ноги.

Вихідне положення — шоста позиція ніг.

На «раз» — хлопець тримаючись з дівчиною за руки, робить стрибок на правій нозі вперед і опускається у глибоке присідання, відриваючи ліву ногу від підлоги і виносячи її ліворуч, злегка зігнутою в коліні.

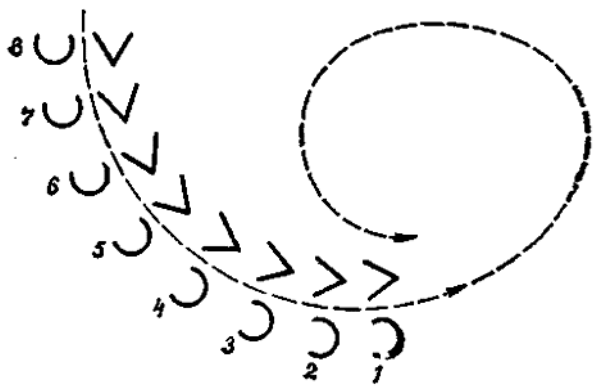
На «і» — пауза.

На «два» — ліву витягнуту вперед ногу поставити ступнею на підлогу поперед себе.

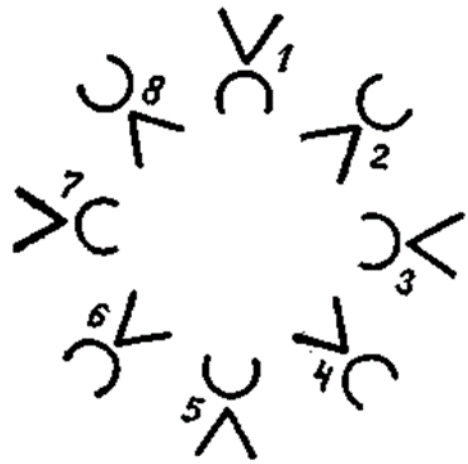
На «і» — пауза.

Далі рух виконується з тієї ж самої ноги.

Примітка. Цю присядку хлопець виконує, повертаючись разом з дівчиною за ходом годинникової стрілки. Правою рукою юнак тримає ліву руку партнерки, а лівою — праву.

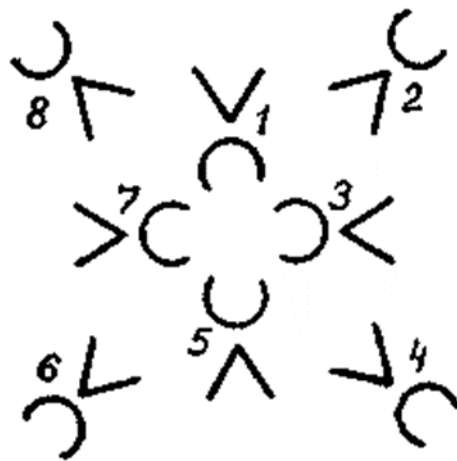
Мал. 1

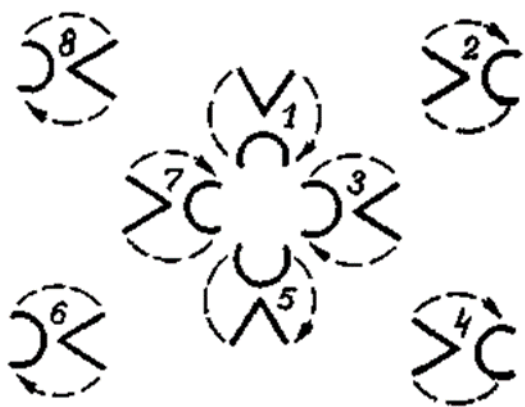
Мал. 2

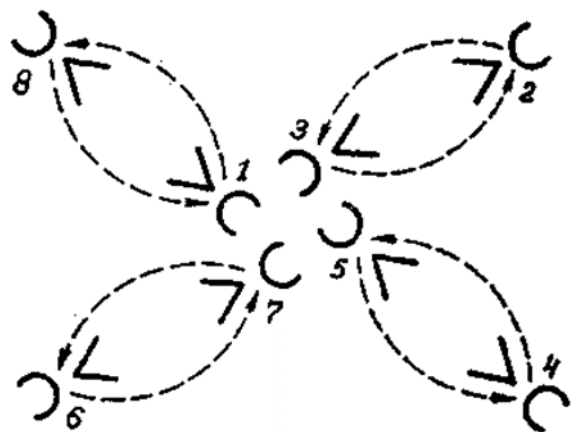
Мал. 3

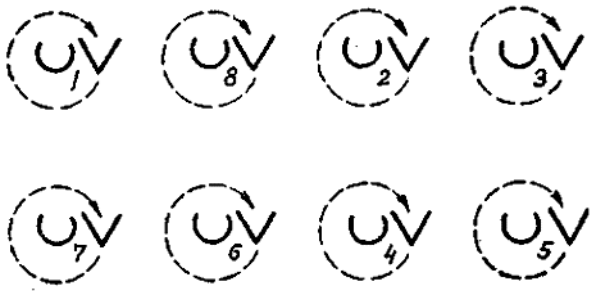
Мал. 4

Мал. 5

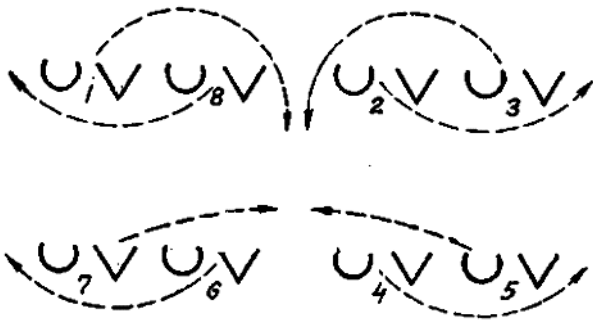
Мал. 6

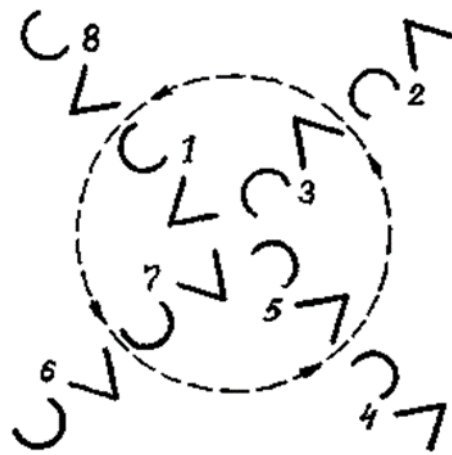
Мал. 7

Мал. 8

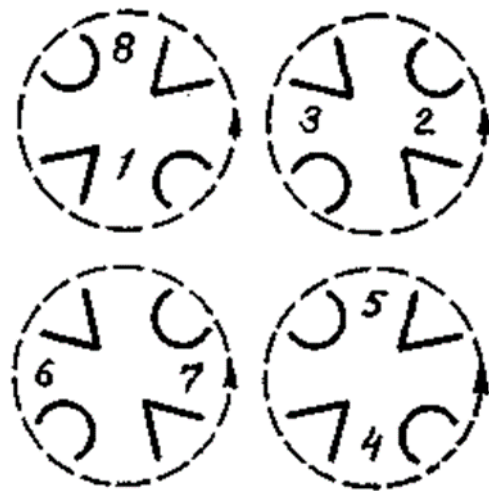
Мал. 9

Мал. 10

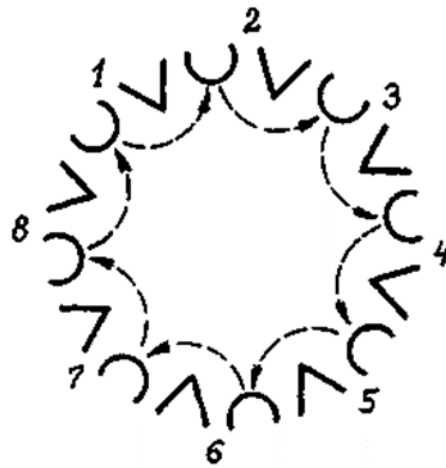
Мал. 11

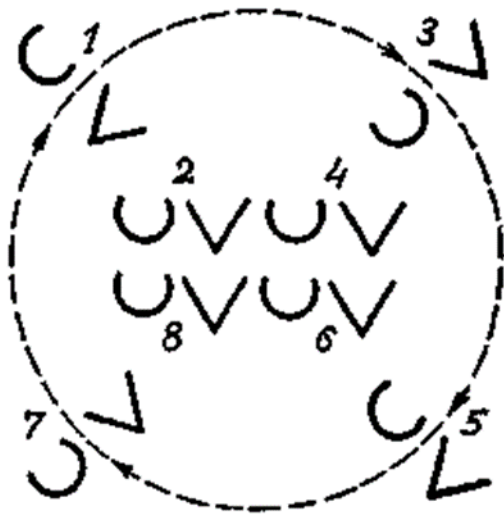
Мал. 12

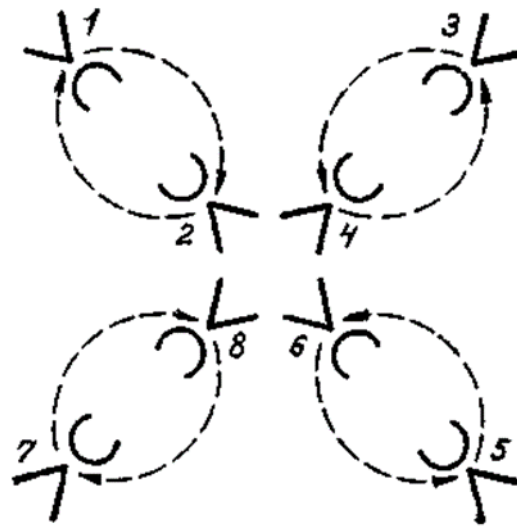
Мал. 13

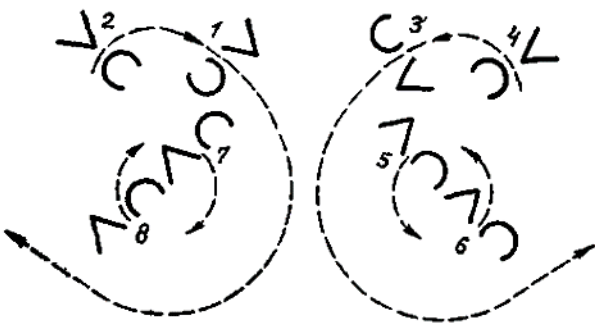
Мал. 14

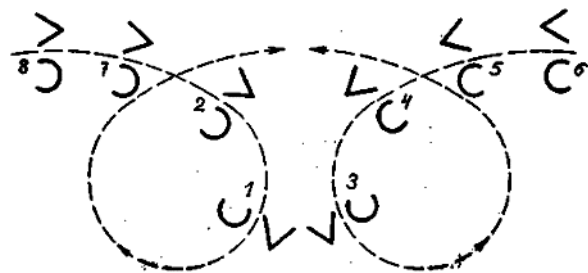
Мал. 15

Мал. 16

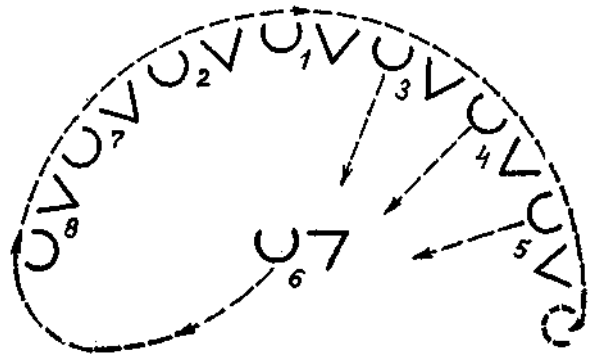
Мал. 17

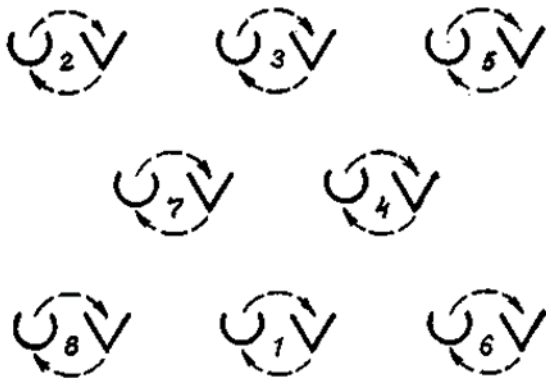
Мал. 18

Мал. 19

Мал. 20

Мал. 21

System 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time. The right hand plays a melodic line with eighth and sixteenth notes. The left hand plays chords and single notes. A first ending bracket labeled '2' spans the final two measures. Dynamics include *mp*.

System 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time. The right hand continues the melodic line. The left hand plays chords and single notes. Dynamics include *mp*.

System 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time. The right hand continues the melodic line. The left hand plays chords and single notes. A first ending bracket labeled '3' spans the first two measures. Dynamics include *mp*.

System 4: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time. The right hand continues the melodic line. The left hand plays chords and single notes. A first ending bracket labeled '4' spans the first two measures.

System 5: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time. The right hand continues the melodic line. The left hand plays chords and single notes. A first ending bracket labeled '5' spans the final two measures. Dynamics include *f*.

First system of a piano score. The right hand (treble clef) features a melodic line with eighth and sixteenth notes, accented with 'v' marks. The left hand (bass clef) provides a harmonic accompaniment with chords and moving bass lines. Chord symbols B, 7, and B are visible above the bass staff.

Second system of a piano score, starting with a measure number '6' in a box. The right hand has chords with 'v' accents. The left hand continues with a rhythmic accompaniment. A dynamic marking 'f' (forte) is present in the first measure.

Third system of a piano score, starting with a measure number '7' in a box. The right hand has a melodic line with 'v' accents. The left hand has a bass line with chords. Chord symbols B and 7 are visible.

Fourth system of a piano score, starting with a measure number '8' in a box. The right hand has a melodic line with 'v' accents. The left hand has a bass line with chords. A dynamic marking 'p' (piano) is present in the first measure of the second half.

Fifth system of a piano score. The right hand has a melodic line with 'v' accents. The left hand has a bass line with chords. Chord symbols M and B are visible.

First system of a piano score. The right hand features a melodic line with eighth-note patterns and slurs. The left hand provides harmonic support with chords and moving bass lines. A dynamic marking of *mf* is present.

Second system of a piano score. It begins with a double bar line and a measure rest, followed by a section starting at measure 9. The right hand has chords with accents. The left hand has chords with 7th and 9th extensions. A dynamic marking of *f(p)* is present.

Third system of a piano score. It begins with a double bar line and a measure rest, followed by a section starting at measure 10. The right hand has chords with accents. The left hand has chords with 7th and 9th extensions. A dynamic marking of *mp* is present.

Fourth system of a piano score. The right hand has chords with accents. The left hand has chords with 7th and 9th extensions.

Fifth system of a piano score. It begins with a double bar line and a measure rest, followed by a section starting at measure 11. The right hand has chords with accents. The left hand has chords with 7th and 9th extensions. A dynamic marking of *mp* is present.

12

The first system of the musical score consists of three measures. Measure 12 is marked with a box containing the number '12'. The treble clef staff contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. The bass clef staff contains a bass line with chords and single notes. Chord symbols 'F', '7', and 'B' are written above the bass staff. A dynamic marking 'f' (forte) is placed above the first measure of the system.

The second system of the musical score consists of four measures. The first two measures are grouped under a bracket labeled '1', and the last two under a bracket labeled '2'. The treble clef staff continues the melodic line. The bass clef staff contains chords and notes. Chord symbols 'B', 'M', 'B', '7', and 'B' are written above the bass staff. A dynamic marking 'f' is present above the first measure of the system.

Рекомендована література.

1. Авраменко В. К. Українські національні танці, музика і стрій. Канада, Вінніпег, 1947. 80 с.
2. Аксьонова І. Ю. Основи українського народно-сценічного танцю: історичний аспект. Рівне, 2009. 135 с.
3. Аксьонова І. Ю. Танцювальна лексика Поліського краю: навч. посіб. Рівне: Вид. О. Зень, 2012. 254 с
4. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. 3-тє вид. Київ: Мистецтво, 1996. 493 с.
5. Василенко К. Ю. Український танець: Підручн. Київ: ПІКПК, 1997. 281 с.
6. Василько В. Микола Садовський та його театр. Київ: Мистецтво, 1962. 164 с.
7. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. 5-е вид. Київ: Муз. Україна, 1990. 151 с.
8. Годовський В. М. Танці Полісся. Рівне, 2002. 114 с.
9. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. Київ: АН УРСР, 1963. 235 с.
10. Гуменюк А. І. Українські народні танці. Київ: Наук. думка, 1969. 614 с.
11. Народні танці на Волині і Волинського Полісся у записах Миколи Полятикіна. Луцьк: Волин. обл. друк., 2005. 100 с
12. Українські народні танці / Упоряд., вступ. ст. та прим. А. І. Гуменюка, за ред. П. Вірського. Київ: Наук. думка, 1969. 615 с.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. Вправи біля станка з українського народно-сценічного танцю.....	4
- Напівприсідання та глибокі присідання (у характері центрального регіону України).....	4
- Вправи для розвитку рухливості стопи: battement tendu, battement tendu jete (у характері подільського регіону України).....	5
- Battement tendu jete (як продовження battement tendu).....	7
- Rond de jamb par terre. ond de pied par terre (у характері гуцульського танцю).....	8
- Battement fondu (у характері центрального регіону України).....	11
- Вправа на вистукування (у характері закарпатського танцю “Дуботанець”).....	13
- Battement developpe та relevent (у характері центрального регіону України).....	15
- Grand battement jete (в характері закарпатського танцю “Березнянка”).....	18
- Музичний супровід.....	20
2. «Буянський скакунець» опис танцю.....	25
- опис танцю.....	25
- опис рухів.....	32
- малюнки танцю.....	36
- музичний матеріал до танцю.....	38
3. «Крутях» опис танцю.....	41
- опис танцю.....	41
- опис рухів.....	48
- малюнки танцю.....	52
- музичний матеріал до танцю.....	55
4. Рекомендована література.....	59

Методичне видання

Гордєєв В.А.

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ

Вправи біля станка та заняття посеред зали:
опис танцю «Буянський скакунець», «Крутях»
методичні рекомендації для студентів II курсу ЗВО,
галузі знань 02 Культура і мистецтво,
спеціальності 024 Хореографія

Підписано до друку 15.02.2023 р.

Формат 60x84/16

Умов. др. арк 5. Обл-вид. арк. 3.5

Тираж 100 прим. Зам №621/2

Рівненський державний гуманітарний університет
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12